

Kmetijski list

Glasilno „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.
Naročnina:
celoletno K 50.—
pololetno „ 25.—
Posamezna številka 1.—

**Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:
1 mm inseratnega stolpca stane za:
male oglase K 1.—
uradne razglase „ 150
reklame „ 2.—

Uredništvo in upravljalstvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Kmetijski praznik na Bledu.

Kmetje! Kmetice!

Ker še ni dobojevana Stara pravda in ker še ni osvobojen slovenski kmet, zato vam kliče «Samostojna kmetijska stranka za Slovenijo», predboriteljica Stare pravde: Pohitite dne 8. septembra vsi na Bled

na veliki kmetijski praznik,

da manifestirate za našo pravično stvar in da nastopite za našo zmago!

Kmetje in kmetice!

Blejski praznik pa ima za vas še drug pomen. Po težkem poletnem delu zaslužite tudi vi, kmetje, in ve, kmetice, dan odpočitka, dan praznovanja. Tudi kmet je človek in kmetica je človek, tudi kmet in kmetica imata pravico do odpočitka. Zategadelj dne 8. septembra vsi na Bled na naš kmetijski praznik!

Kmetje in kmetice!

Dobojevanji so prvi uspehi in zarja zmage se nam blešči nasproti. Vztrajajmo in podvojimo svoje delo, da bo naš venec zmagel!

Zato, kmetje in kmetice, dne 8. septembra vsi na Bled, da okrepmo svojo voljo in da v spoznanju svoje sile pripravimo svojo zmago. Celotno kmetijsko armado moramo zbrati ta dan na Bledu, nasprotnikom v strah, sebi pa v ponos in slavo!

Naša kmetijska čast in interes vsega kmetijskega ljudstva zahtevata, da smo dne 8. septembra na Bledu med onimi tisoči, ki bodo pod zelenim kmetijskim praporom vzajemnosti manifestirali za zmago Stare pravde.

Zategadelj dne 8. septembra vsi na blejski kmetijski praznik!

Spored:

1.) Ob devetih dopoldne sv. maša na blejskem otoku, potem ogled Bleda, vožnja po jezeru i. dr.

2.) Ob dveh popoldne slavnostni spreved skupin iz kmetijskega življenja na tekmovalni in veselilni prostor v «Zaki». Slavnostne skupine (na vozeh) se zbirajo in uredijo do dveh popoldne od Jeklarja do blejskega doma, odkoder nato odhod v «Zako». Za najlepše in najoriginalnejše skupine so razpisane posebne nagrade.

3.) Javen manifestacijski shod, na katerem bodo govorili minister za kmetijstvo in vode, tovariš Ivan Pucelj, in poslanci SKS. iz Slovenije in drugih delov naše države.

4.) Ob štirih popoldne tekma narodnih noš in skupin iz kmetijskega življenja ter konjska dirka (vozovi in jezdec).

5.) Po končani dirki velika kmetijska veselica z bogatim sporedom. Veselilni prostor in plesišče bosta krasno razsvetljena. Na veselici bo preskrbljeno za najboljša jedila in najboljše pijače. Svirala bo godba Dravske divizijske oblasti.

V boj za Staro pravdo!

Vodstvo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Gorenjske podružnice «Kmetijske družbe za Slovenijo» prirede ta dan na Bledu

veliko živinorejsko in konjerejsko razstavo

kobil z žrebeti, enoletnih in dvoletnih kobil, triletnih in štiriletnih kobil, žrebcev, krav s teleti, krav, telic, bikov, koz in ovac. Na razstavi se bodo videli tudi domači mlekarški in sirarski izdelki.

Polovična vožnja za obisk razstave je dovoljena po vseh progah državne in južne železnice.

Za to potrebne legitimacije se dobe brezplačno pri tajništvu SKS. v Ljubljani, Kongresni trg št. 9.

Na dan z agrarno reformo!

«Zemlja bodi last tistega, ki jo obdeluje!» Tako je dejal naš kralj Aleksander in taka je naša nepreklicna zahteva.

Dali smo državi vse, kar je zahtevala od nas, plačali davke in dali aabornike in slednjič pripomogli tudi do sprejema ustave. Sedaj pa je vrsta na državi, da nam da tisto, kar mi neobhodno potrebujemo, da nam da zemljo, ki nam je obljubljena.

V interesu države same je, da dobimo zemljo, ker ona samo v naših rokah prinaša vsej deželi tisti sad, ki ga potrebuje država. Zategadelj dajte zemljo tistemu, ki jo obdeluje, zaradi tega izpolnite obljube, zato na dan

z agrarno reformo!

Naša prva in najvišja zahteva je to, ki mora biti rešena pred vsemi drugimi zakoni. Počaka naj uradniška

pragmatika, počakajo naj vsi drugi zakon, agrarna reforma pa mora biti rešena takoj, ker samo tako bosta obvarovana država in vse prebivalstvo pred občutno škodo. Kajti dvigniti je treba pred vsem bogastvo dežele in šele potem, na podstavi tega bogastva, more država dovoljevati nove izdatke. Agrarna reforma je zato prvorazreden državni interes in sramo za državljanu, ki odlaga z njo.

Enako odločno pa tudi zahtevamo, da se

**izvede agrarna reforma brez-
obzirno!**

Kar spada pod agrarno reformo, se mora tudi izvesti in čisto vseeno je, če je to komu prav ali ne. Naravnost zločin nad narodom pa je, če bi kdo polzkušal pomagati raznim tujim aristokratom, da bi se izmuznili iz agrarne reforme. Kakor so le-ti svoječasnno neusmiljeno poganjali kmete na boben, kakc. so oni nekdanj brezsrčno delali z našim kmetijskim ljudstvom, prav tako brezsrčno in neusmiljeno morajo sedaj ti ljudje pod agrarno reformo!

Agrarna reforma pa se naj ne izvede šamo takoj in brezobzirno, ampak tudi

pravilno in pravično!

Nepravilno je, če dobe zemljo državni uslužbenci, kadar manjka zemlje onim, ki jo obdelujejo. Najprej morajo priti na vrsto tisti, ki zemljo obdelujejo. Če zemlja preostaja in le v tem primeru naj jo bodo deležni tudi železnikarji in drugi javni ali zasebni nameščenci, kajti samo v tem primeru bo agrarna reforma pravilno izvedena.

Da pa bo agrarna reforma izvedena pravilno, je pa treba sedanja določila o agrarni reformi temeljito preurediti.

Nimamo ničesar proti temu, da se veleposestnikom pusti toliko zemlje, kolikor jo sami morejo obdelati, in ne nasprotujemo niti sedanji določbi, da spadajo pod agrarno reformo le posestvo, ki meri nad 200 hektarjev, če je izmed njih 75 hektarjev obdelane zemlje, njiv in travnikov, dasi smatramo to mero za previsoko. Odločno pa nasprotujemo, da veljaj ta meja tudi za ljudi, ki ne stanujejo v naši državi in ki posestev sami ne obdelujejo. Zato je naša prva zahteva, da pridejo pod agrarno reformo posestva vseh onih, ki ne bivajo v naši državi. Večinoma so to tuji aristokrati, ki žive v tujih velemestih na račun truda svojih najemnikov, katerim izmoghavajo zadnje kapljo krvi. Vsi so zagrizeni nasprotniki našega naroda in naše države in zato je grešen vsak obzir. Naša zahteva mora biti izvedena, ker šele tedaj bo izvedena resnično naša osvoboditev. Če je naš kmet samo najemnik baronske zemlje, potem v resnici ni dosti več kot baronov tlačan. Tega pa mora biti konec enkrat za vselej!

Zakon o agrarni reformi pa mora imeti tudi določbo, da pridejo pod agrarno reformo tudi posestva izpod 75 hektarjev,

če jih lastnik ne obdeluje sam. Izjema sme biti pogojno dovoljena le za vdove, sirote in invalide.

Tudi ta naša zahteva je tako pravična in tako nujna, da je naravnost uganka, kako je mogla izostati iz sedanjih določil o agrarni reformi. Če se ne izvede ta naša zahteva, potem vsa agrarna reforma nima zmisla, kar naj takoj dokažemo s

kratkim primerom. Posestnik, ki ima 76 hektarjev in obdeluje sam zemljo, pride pod agrarno reformo, ker ima več kot 75 hektarjev obdelane zemlje. Posestnik, ki ima 74 hektarjev obdelane zemlje in ki zemljo ne obdeluje, pa ne pride pod agrarno reformo, ker ima manj zemlje kakor določa zakon. Kak zmisel naj ima v takem primeru vsa agrarna reforma!

Končno se je treba ozirati tudi na to, da ne sme imeti agrarna reforma veljave samo za sedaj, ampak za vse čase. Recimo, da se izvede agrarna reforma in da bi bila s tem njena naloga izvršena. Posledica tega bi bila, da bi nekateri zemljo zopet nakupovali črez potrebo in nastala bi zopet veleposestva, ki bi jih obdelovali najemniki. Tedaj bi imeli ponovno prepire zaradi razdelitve zemlje in s samo enkratno izvedbo agrarne reforme ne bi dosegli nič drugega, kakor da bi se vsakih deset let znova prepirali in imeli novo gospodarsko škodo. Zato mora veljati

agrarna reforma za vse čase!

To pa se da izvesti samo, če ima pravico do zemlje le tisti, ki jo obdeluje. Na podstavi te zahteve, ki edina daje agrarni reformi šele pravi zmisel, pa zahtevamo, da pride pod agrarno reformo

tudi cerkvena posest!

Kakor na Hrvaškem, tako se mora zgoditi tudi pri nas. Vsa cerkvena posestva se štejejo kot eno posestvo in pridejo zato pod agrarno reformo. Skrajno krivično in gospodarsko škodljivo je, da so nekateri župniki največji posestniki v vasi, da ima nekateri župnik kar po tri grunte, v vsej župniji pa ni niti gruntarja. Duhovnika naj plača država tako, da bo mogel spodobno in magari tudi dobro živeti, do zemlje pa naj ne ima nobene pravice, ker njegovo delo «ni od tega sveta!»

Kakor pa je potrebno, da se nastopi proti cerkvenemu veleposestvu, tako je tudi skrajno krivično, če se pusti zemlja v rokah raznih vojnih dobicakarjev in verižnikov. Med vojno so ti ljudje na račun ljudstva nakradili denar, potem pa so nakupili posestva in sedaj postopajo naokoli. Tem postopačem je treba zemljo odvzeti in jo dati takim ljudem, ki jo obdelujejo! Enako pa tudi nimajo pravice do zemlje razne banke in razna podjetja, da špekulirajo z zemljo. Ker je vsako špekuliranje z zemljo zločin, zato se naj špekulanti z zemljo kaznujejo kot hudodelci!

To so naše glavne zahteve, ki morajo priti v zakon o agrarni reformi, ki dobi šele z njimi svoj pravi zmisel in pomen.

Te naše zahteve pa so tako važne in tako potrebne, da ne moremo od njih odnehati niti za las. Še več! Agrarna reforma je za nas temeljno vprašanje, ki bo odločilo o vsem našem nadaljnjem zdržanju. Kdor računa na nas, mora tudi računati s to našo zahtevo, kdor pa ne skrbi za izvedbo agrarne reforme tako, kakor jo zahtevamo mi, tisti naj tudi ne računa na našo podporo, kajti mi nismo nikakršni kimavci in podrepniki, temveč samostojni kmetje, borci za Staro pravdo!

V imenu blagra države zahtevamo agrarno reformo, v imenu stoletnega trpljenja slovenskega kmeta hočemo njeno izvedbo! Zato na dan z agrarno reformo!

Mi smo govorili, besedo imajo zdaj drugi!

Tovariš I. Pucelj za kmeta.

Milijonski krediti kmetijskim zadrugam in kmetom.

Beograd, dne 31. avgusta. Poljedelski minister je izvedel obširno revizijo naredb o kreditih za kmete in kmetijske zadruge. Naredba odgovarja sedaj zahtevam in potrebam kmetijskega ljudstva. Veliki krediti, ki bodo dovoljeni kmetom in kmetijskim zadrugam, se dele na sledeči način: 1.) 20 milijonov dinarjev za podporo kmetom in vasem, ki so trpele škodo vsled povodnji ali vsled požarov; 2.) 50 milijonov dinarjev kot posojilo v kmetijskih zadrugah organiziranim kmetom; in 3.) 50 milijonov dinarjev kot posojilo neorganiziranim kmetom. Posojila se izdajo pod zelo ugodnimi pogoji.

Tako dela pravi ljudski zastopnik za kmeta. — Kaj pravite na to, klerikalni kričarji in hujskači?

Tako pa se ne gremo!

Z mirno vestjo lahko rečemo, da ni nobena stranka prinesla na oltar domovine tako velikih žrtev, kakor ravno naša «Samostojna kmetijska stranka». Brez ozira na vse strankarske interese in ozirajoč se le na koristi domovine in kmetijskega ljudstva je šla neustrašeno med graditelje države, dasi je znala, da bi imela stokrat lažje stališče, če bi šla s hujskači med razdiralce države.

Toda če smo mi pošteno storili svojo dolžnost do države, potem je tudi dolžnost države, da stori svojo dolžnost do nas, ker tudi naše potrpežljivosti more biti enkrat konec. Nikakor nočemo, da bi država podpirala nas kot stranko, ker nasprotni smo vsaki korupciji in vsakemu izkoriščanju države s strani posameznih strank.

Odločno pa zahtevamo, da izpolni vlada svoje dolžnosti do kmetijskega ljudstva, ker le kot njegovi zastopniki smo mi žrtvovali strankarske interese državnim interesom in ker samo v tem primeru je naša žrtev opravičljiva. Pa tudi ne glede na to, je država dolžna ščititi kmetovalca, ker kmetijsko ljudstvo je stvorilo našo državo in kmet je njen steber.

Tega stališča se pa vlada ne zaveda in to stališče ona naravnost zasmehuje, če se dogajajo takšne stvari, kakršne so se dogodile dne 24. avgusta na šentjernejskem semnju v Kamniku.

Pripetilo se je namreč to-le: Na sejem so prišli tudi laški trgovci, ki so plačevali za kilogram pitane živine od 24 do 25 kron. Sejem je bil zato zelo živahen in naši živinorejci so prišli vsaj deloma na svoj račun. Teda pa so prišli nakrat po naročilu okrajnega glavarstva kamniškega orožniki, ki so ustavili nakup živine, češ da sme kupovati živino le tisti, ki ima obrtni list.

Nezaslišana nesramnost, neopravičljivo izzivanje! Ali ste že čuli, da bi se zahteval obrtni list, kadar je prodajal kak mešan ali kadar so kupovali verižniki? Kje pa ste pobrali oblastni gospodje v Kamniku to novotarijo, da se kupuje živina z obrtnim listom?

V času, ko je katastrofalna suša naravnost pogubonosno udarila kmetovalca, da se more zamajati narodno gospodarstvo vse države, v tako težkih časih si dovoljuje vladni uradnik onemogočiti izvoz živine, ki je po sklepu ministrskega sveta popolnoma prost!

Ali pa je hotel morda nezmožni vladni uradnik, ki je ustavil kupčije na šentjernejskem semnju, nagraditi nekatero izvoznice z monopolom izvoza živine?

Kaj drugega naj vendar pomeni zahteva po obrtnem listu? Kateri tujec bo pa še riskiral vožnjo k nam, če mu bo samolasten uradnik prepovedal vsako kupčijo?

Ali pa ste morebiti tako salamensko nalvni, da mislite s takimi odredbami odpraviti dražnjo? Pojdite se solit s svojo modrostjo!

Živina se plačuje na semnjih že pod 20 kron za kilogram, v mestu pa plačujete 36 kron za kilogram. Draginja delajo torej mešetarji in ne živinorejci. Zakaj pa ne nastopite proti njim? Morda zato, ker so v Ljubljani mešetarji volilci, občinske volitve pa predurili! Ampak grozovito se motite, če mislite, da bo slovensko ljudstvo prenašalo take eksperimente!

Vj, modrijani na kamniškem okrajnem glavarstvu, pa nam razložite vendar, kam mislite spraviti preobilico živine, ki je dežela ne more porabiti in za katero ni krme. Namesto da bi Boga zahvalili, da kupujejo tuji za dober denar in dobro ceno našo živino, pa jim to s šikanami onemogočujete!

Šentjernejski dogodek kriči k nebu in življenski interes slovenskega kmetovalca zahteva, da nastopimo proti taki zlorabi uradne oblasti v demokratične volilne namene z vso brezobzirnostjo.

Izvoz živine je točka, pri kateri naša stranka ne more popustiti niti za las. Kdor nasprotuje izvozu živine, tira našo stranko v skrajno opozicijo, ker tu se nehalo vsi naši občirni in zadnja sled naše potrpežljivosti.

Zato vprašamo gospoda pokrajinskega namestnika, ali mu je znan šentjernejski dogodek in ali misli nastopiti proti krivcem z vso strogostjo zakona?

Nobene prizanesljivosti ne poznamo v tem vprašanju in na naš račun ne bo nihče delal slave sebi «z energično gesto», kakor se je izrazil neki gospod na kamniškem glavarstvu.

Ali — ali! To je za nas šentjernejski dogodek! Sedaj pa volite, ker naša pot je jasna!

Naša mlada država — mučenica.

Nezadovoljnost je tisti nepridiprav, čisti bacil, ki se je takoj po prevratu pojavil pri nas in se je od rojstva naše države pa do danes naravnost na široko razpasel. Potrebno je, se vprašati, odkod to izvira in zakaj se ta kužna bolezen baš pri nas tako hitro širi?

Odgovor je kratak in enostaven. Izvor vse nezadovoljnosti sta hujskanje protidravnih elementov in nered. Odkod pa nered? Saj se vsakdo trudi za vse pretege, kakor le ve in zna, da bi napravil končno zaželjeno, ljubljeno red. Vprašanje reda je tista nesrečna točka pri kateri načnemo najbolj peče dneвно vprašanje, to je pomanjkanje sposobnih ljudi za vodilna mesta. Ali je to morda kaj sramotnega, če se to javno pribeje? Ne, nikakor ne! Kakor ni sramotno za dete, ker še ne zna ravno hoditi, tako tudi ni sramot-

no za moža, ako ne zna takoj spretno voditi vodilnega mesta, ki ga je prvi zasled.

Naši uradniki niso imeli v rajni Avstriji na žalost prilike, da bi zasledili vodilna mesta, temveč so prihajali samo na podrejena mesta. Bratje Srbi zopet so pa vodili tako majhno jadrnico, da tudi od njih nemoremo zahtevati, da bi znali krmari z moderno veliko ladjo. Zategadelj je potrebno, da se voditelji šele vzgoje. Preden je pa onemu, ki zasede kako važno mesto, dana prilika, da se kot samouk priuči in uživi v svoj novi posel, že sferi s tega mesta bodisi vsled nesrečne politike ali pa še bolj gotovo vsled zavisti in kruhoborstva svojih sotovarišev. Zalostno, toda resnično! Vzglede imam dovolj, če pogledamo samo svojo kratko triletno zgodovino.

Prava usposobljenost za vodilno mesto bi se dala pridobiti le v kaki moderni, starejši evropski državi, kjer bi morali naši v to poklicani možje dobiti prakso, da bi mogli potem doma iniciativno nastopiti s samozavestjo in ne kot negotovi samouki.

Če se zatrjuje pri nas, da imamo tudi doma že dobro kvalificirane ljudi in da samo taki prihajajo v poštev, ni s tem še prav nič rečenega. Vzemimo primer samo zdravnik. Zdravnik, ki ima lahko najboljšo kvalifikacijo in je izvršil vse študije z odliko, še vedno ni operater, če nima potrebne posebne prakse za operacije. Zato je dosti dobrih zdravnikov, ki se boje vzeti nož v roke, kajti nihče ne mara biti poizkusni zajec, na katerem bi se zdravniki šele učili. Za take poizkuse so primerni le mrtveci. Naša država pa je in mora biti tisto nesrečno živo telo, na katerem se vrše vsi mogoči eksperimenti in le zasluga po naravi silnega organizma je, da zamore prenesti toliko ponesrečenih operacij in da kljub temu še ni podlegla.

Dobra službena kvalifikacija ni prav tako nobeno merilo za strokovno usposobljenost kakor ni merilo za strokovno izobrazbo starost, ako ni strokovna praksa pridobljena v resnici in v razmerah in v položaju, ki v vsakem pogledu odgovarja modernim principom gotove stroke.

Tudi pri vojaštvu se ne doseže vse z divj, nepremišljeno strogostjo. Z nezmyselnim kaznovanjem se disciplina ne utrjuje, temveč samo ruši. Krivična kazen globoko vpliva tudi na moralno čvrsto dušo in izguba zaupanja v pravičnost predpostavljencev pomenja opasno padanje pravne vrednosti take vojske.

Največje zlo v državi pa provzročajo ljubosumnost posameznih državnih oblastev med seboj. Hudi boj za kompetenco se bje vedno med oblastvi samimi. Prav pogosto se naravnost dialektiki cepi. Na ta rovaš se je pred sprejetjem ustave silno veliko grešilo in se bo tudi še sedaj v prehodni dobi. Nagajivost in maščevalnost sta seveda v takih primerih vedno v ospredju. Zato sta ustalitev razmer in pravna varnost vseh državljanov glavna momenta za končno ureditev države.

Tako se nam godi na žalost pri graditvi naše države in v ustrojstvu vseh njenih ustavnih delov. Če so posamezni deli slabi, kakšen pa naj bo potem celokupni državni aparat. Vsak obrat ima nešteto hib in neprikl in vedno je treba zopet in zopet popravljati, da gre na ta način vse v eno smer naprej. Vsako popravilo pa je nujno in v naglici storjeno je vedno le na pol storjeno. Tako popravila ne prinesejo bodočnosti. In tako je bilo pri našem Graščevem očetu. Nizka, skromna jim je bila bajtica tam ob koncu Velesovega. Ni bilo pozemskega, ne duševnega bogastva. Vse si je bilo treba šele pridobiti. Kot bistroumen prirodni otrok so spoznali že v najnežnejših letih, da je kmetijska bodočnost najtesneje zvezana z umstvenim delom in da znanost blagoslavlja delo.

Znanost! Ali kako si jo pridobiti? Graščevemu očetu, ki so bili rojeni leta 1831., ni bilo dano, da bi pohajali šolo (ki jo žalobog še dandanes marsikdo sovraži). Toda neki notranji čut jih je gnal, da so, kakor v mladinskih letih škof Anton Martin Slomšek, šikali za knjigami. Brata so oču pošiljali v mestno šolo, med počitnicami pa so mu naš Graščev oču znali tako mimogrede izvabiti iz glave skrivnosti početnih virov znanosti — črke in številke.

S kakim ponosom so potegnili iz za zglavlja knjigo Simon-Gregorčičevih poezij, ko jim je opešala noga, da ni mogla več nositi izmučenega, a vendar še tako krepkega telesa! «Gospod, knjiga mi je bila v oporo v mojih najtežjih dneh; v njej sem iskal vire do zemeljskih zakladov, ona mi je bila tolažnica v mračnih dneh in kaj bi bil danes brez nje, ko že dve leti polegam tu okoli peči? Kdo bi me kratkočasil, kdo bi mi lajšal posled-

nejšega uspeha, ampak več škodujejo kakor koristijo.

Iz vsega spraj navedenega se učimo to-le: Pametni, preudarni, neodvisni, v modernem ustrojstvu naobrazeni uradniki so nam nujno potrebni na vodilnih mestih, ako hočemo rešiti svojo majko «Jugoslavijo» nečloveškega trpinčenja in težkih muk. Narod pa bo moral nekoliko več potrpeti, ker tudi taki možje ne bodo mogli delati čudežev kar na povelje. Ti vodilni možje morajo imeti pač dobre živice in močnane. Taki ljudje, ki mislijo, da se bo napravilo vse kakor bi poleno zlomil, niso na svojem mestu, še manj pa seveda oni, ki so mnenja, da se prenašajo industrija, obrt, kultura i. dr. v državi kakor prenaša mačka svoje mladiče. Zu.

Dva shoda poslanca J. Drogenika.

V nedeljo dne 28. avgusta je bil na Zibiki v občini Smarju pri Jelšah ob osmih zjutraj pod milim nebom shod. Zbralo se je okoli 300 poslušalcev, ki so pazljivo sledili izvajanjem našega vrliga tovariša poslanca Drogenika. Domači g. župnik se je vmešaval v besedo, a govorniku, ki je stal na trdnji podlagi resničnih dejstev, ni mogel do živga, zato se je kmalu odstranil na splošno zadovoljnost navzočnih. Končno je bila sprejeta soglasno resolucija za nedeljno upravo vse in neokrnjene štajerske, kateri naj pripade jugoslovanski del Koroske in Prekmurje, s sedežem v Mariboru. Potem so udeleženci stavili na tovariša poslanca razna vprašanja, na katera je drage volje točno odgovarjal. Zborovanje se je zaključilo ob enajstih.

Popoldne ob treh je bilo zborovanje na Pristavi v Vehovarjevih gostilni. Ravno takrat je pričelo deževati, kar je zakrivilo, da se je udeležilo shoda samo nekaj nad 100 ljudi. Škoda, da ni bilo navzočnih vsaj 500 ljudi, kajti tovariš Drogenik je jasno in prepričevalno dokazal velike uspehe, katere si je priborila SKS. za slovenske in sploh za vse jugoslovanske kmete. Iz vsega govora smo sprevideli, da je baš SKS. tista neumorna sila, ki neprestano dela in poizkuša jugoslovanskemu kmetu kar največ koristiti. Zato pa naj bi bila sveta dolžnost vseh kmetov, da bi se okrenili stranke, ki je izšla iz njihove srede, ki vanje dela in ki je njih edina zvesta in zanesljiva svetovalka in pomagalka. Kmetje naj ne gredo več na limanice klerikalcev, ki ničesar ne delajo, pač pa s svojim nastopanjem silno škodujejo kmetu in državi, uspehe, katere je priborila samo SKS., pa se drznejo pripisovati sebi. Ali laž ima kratke noge ter tepe po zobeh najbolj čistega, ki jo spravlja na dan. Ti črnožolti zakrknjenci pa imajo še drugo slabost. Marsikateri neuspeh, katerega so krivi edino le sami, zvrčajo na brate Srbe, da jih v svojih mračnih vrstah še bolj obsovirajo. To je nizkotna in zlobna zahrbtnost, ki ne more nobenomu prinesiti kaj dobrega, najmanj pa njim samim. Kakor na Zibiki, tako je bila sprejeta tudi na Pristavi resolucija za neokrnjeno štajersko upravo celoto. Potem so sledila razna vprašanja in točni odgovori. Posebno je bilo poudarjeno, naj posestniki ne koljejo živine, katero bodo vsled odprte meje in odpravljene carine lahko prodajali, ker se bodo kupci vedno

bolj oglašali. Zvedeli smo tudi, da utegnemo imeti v prihodnjem mesecu majno volitve za novi pokrajinski zbor, ki nam bo jamčil obširno samoupravo ali avtonomijo. Bog ve, kaj bodo tedaj regljale črnožolte klerikalne orglje? Na njih hudobno baskanje pa se ne bomo ozirali, pač pa pojdemo ravno naprej za poštene cilje in za blagor celokupne domovine.

Proti koncu zborovanja smo konstatirali velikanski razloček, ki obstoji med bivšim avstrijskim suženjstvom in sedanjim našo svobodo. Prej smo bili teptani in zaničevana raja, ki je ječala pod nemško, hunsko in romansko peto, dandanes pa smo samosvojni gospodarji v lastni jugoslovanski državi. To je naša nepopisna pridobitev, naša sreča in naš ponos. Zato pa nam je tudi skrbeti, da bomo vsi delovali za svoj prvi jugoslovanski dom in za svojo lepo državo, ki naj se čim prej tako okrepi, da se nobeden ne bo upal e njej črhniti niti žal besede. Slovenci mo se kot Jugoslovani v sedanjih državi vsaj 15krat povečali in kadar ustane bratska Rusija ter nas pritegne v svojo zvezo, se pa bo Jugoslavija še bolj ojačila. Tedaj pa bomo postali tudi Slovani faktor, s katerim bo moral računati ves svet.

Ob takih lepih in navdušujočih govorih smo se razšli v mraku z zadovoljenjem v srca, da smo čas obrestonosno naložili.

Naj bi bilo podobnih shodov še mnogo!

Globoko pri Brežicah.

(Na naslov državnega pravdnitva v Celju.)

Sedaj 14letni sin Ivana Cvetka v Piršenbregu je neštetokrat pobegnil od doma, se klatil po raznih krajih ter po daljšem ali krajšem času zopet prišel domov. Nobena še tako stroga kazn ni pomagala. Tako je odšel natihoma tudi v jeseni minulega leta in pohajkoval po Hrvaškem. Ob volitvah v občinski odbor v Globokem pa so naši nesramni klerikalci v zvezi s komunisti (ki se pri nas skrivajo pod firmo socialnih demokratov) prišli na le prnjih mogoče peklenko misel — izrabiti to politično, da bi uničili SKS. Tako so kratkotalo obdolžili tovariša Fr. Keneta ml., da je tega fanta ustrelil in v gozdu pokopal. Čisto razločno so klerikalci slišali strel («Straža» z dne 18. julija 1921.) in še danes vohajo «neznosen smrad». To «krišćansko» posramnost so razširili med svet zlasti zadnje dni pred volitvami. Kljub temu, da je nastopil Kene sodnijsko proti razširjevalcu teh vesti in da je bil le-ta kaznovan z globo 1600 K. kljub temu, da je vsakdo vedel da se fant nekeje potika, in in kljub temu, da je fant poslal svojega kolego Fr. Cizlja izporečiti očetu, da je v službi v občini Klanjcu na Hrvaškem, so ti nesramneži, na oču jim seveda kaplan Toplak v Pišecah, širili te vesti prikrito dalje, pošiljali anonimne ovadbe sodišču ter ves čas na novo pogrevali to zlobo, previdno zavito v «Stražo», «Slovenskem gospodarju», «Ljudskem glasju», «Slovencu» (celo dne 14. avgusta t. l.), kjer so s skrajno, le docela podivjani klerikalni družbi mogočo zlobo klicali celo državno pravdnitvo na pomoč. Kaplan Toplak, ki je s svojim pomagajem iz Blatne avtor vseh teh notic, je vedno ves vesel nosil okrog te časopise ter Marijinim družbenkam, žup-

nikovim delavcem, tesarjem in vsem, ki so hoteli poslušati, čital te svoje umotvore iz listov in tako širil svoje «krišćansko moralo».

Ker je državno pravdnitvo v Celju res tudi tem klevetnežem nasledlo ter stvar preiskavalo, zato pozivljemo tem potem isto državno pravdnitvo, da isto danes, ko se je «ustreljeni» sin Cvetkov vrnil s Hrvaške zopet domov k svojemu očetu, z isto vneto nastopi proti onim nesramnim lažnivcem, ki so vedoma, hote in namenoma uprizarjali to peklenko hudobijo, da bi ukradli čast svojemu političnemu nasprotniku. Zlasti naj se uvede preiskava proti avtorju dopisov, kaplanu Toplaku ki je potem tudi s časopisom v roki širil okrog te satanske izmišljotine, kar bodo potrdili župnikovi delavci in tesarji. Izgovor, da kaplan Toplak ni pri prvi pameti, ne more držati, ker se nenormalni svečeniki tudi v lavantinski škofiji baje ne nastavlja.

Za člana SKS. v Globokem Ivan Urek, r., narodni poslanec.

Udeležencem kmetijskega praznika na Bledu.

Polovična vožnja je dovoljena na vseh progah državnih železnic in južne železnice.

Za to potrebne legitimacije (izkaznice) se dobe pri «Kmetijski družbi za Slovenijo» v Ljubljani, Turjaški trg št. 3, in pri tajništvi SKS. v Ljubljani, Kongresni trg št. 9, ter pri vseh krajevnih odborih SKS.

Izkaznice veljajo za vse osebne vlake.

Poseben vlak na Bled odide iz Ljubljane ob devetih dopoldne Z Bleda odhaja poseben vlak ob 8-30 v Ljubljano.

Na Gorenjsko vozijo osebni vlaki ob 5-15, 6-35 in ob 12.

Če le mogoče, se udeležite praznika v narodnih nošah! Sestavljajte skupine! Agitirajte za udeležbo!

Vsa potrebna pojasnila daje tajništvo SKS. v Ljubljani, Kongresni trg št. 9.

Blejska dirka.

O priliki kmetijskega praznika na Bledu se vrši tudi velika vozna in jahalna dirka s tem-le sporedom:

- 1.) Enovprezna za triletne in starejše konje toplokrvne pasme, ki so v Sloveniji pri kmetih vzgojeni in so najmanj tri mesece v njih posesti. Vozijo posestniki ali njih uslužbeni. Vozovi na štirih kolesih; daljava 2000 m. Konji, ki so pridirkali že na drugih dirkah 1000 kron, imajo 20 metrov, oni, ki so pridirkali več kot 1000 kron, za vsakih 1000 kron še po 20 metrov doklade. Triletni imajo 50 metrov popusta. Vloga 40 K. — Darila: 600, 500, 400, 300 in 200 kron.
- 2.) Enovprezna za vse toplokrvne triletne in starejše konje. Konji, ki so pridirkali 1000 kron, 20 metrov, oni, ki so pridirkali več kot 1000 kron za vsakih 1000 kron še 20 metrov doklade. Triletni imajo 50 metrov popusta. Vozovi na dveh kolesih imajo 60 metrov, v gumijevini obroči 80 metrov doklade. Vloga 80 kron. Darila: 2000, 1000 in 500 kron in 1 častno darilo (uzda).
- 3.) Enovprezna za vse mrzlokrvne konje, ki so najmanj tri mesece v kmetijski posesti v radovljiškem okra-

Graščev oče †.

(Janez Sajovic, Veleovo.)

Ni običajno, da pišemo posmrtnice preprostim ljudem, čeprav zasluži dostokrat njih delo, da se jih spominjamo v enaki meri kakor velikih pesnikov, znanstvenikov i. dr., kajti s posmrtnicami ne slavimo toliko ljudi samih kot njih delo. Preprost kmetovalec, ki je znal s pridnostjo, umnostjo in previdnostjo upravljati svoje posestvo tako, da je bilo njemu in celoti v prid, tak kmetovalec je stebler naroda in najodličnejši borilec za kmetijske pravice ter zasluži, da se ga spominjamo, ker njegovo življenje je vzpodbuda vsem. In pokojni Graščev oču so bili tak kmetovalec.

Kateri Gorenjec jih ni poznal? V nedeljo dne 14. avgusta smo jih položili v grob tam na robu velesovskega pokopališča na Trati pri Cerkljah, odkoder je prelep razgled po prekrasnih naših poljanah, njih širnem kmetiskem posestvu.

90 let jim je bilo usojenega življenja in le tri leta niso teptali zemlje, ki so jo tako iskreno ljubili, tako zelo čislali ter ji posvečali svoje slednje moči.

Lahko je zagospodariti, če zapusti oču obširna zemljišča, polne hleve in nabazan možnjček; ni pa temu tako, če si je treba s potom na obrazu, z zgubanim čelom šele ustvariti svojo

nje dni? Orosilo se mi je oko, ko sem gledal pred seboj navdušenega starčka z 88 leti, in skrčilo se mi je srce ob tugi, ko sem se nehote spomnil onih, ki mi nasprotujejo, ker hočem, da dobe njih otroci višjo, domačo, kmetško izobrazbo. O vi, preslepljenci!

«Ne morem si misliti človeka, ki ničesar ne zna; zdi se mi, da mora biti sličen živali,» so mi dejali, nadaljevaje opis svojega življenja.

Ni treba sicer tega zatrjevati, toda dobro in važno je pa le, če trdi kaj takega človek, ki je preživel skoraj polno stoletje.

V dneh, ko se je gorenjskemu kmetu (in se še zdaj premnogim) pretakala gnojnica v cestne jarke, okuževala zrak in provzročala najraznovrstnejše bolezni, so Graščev oču hlažili na voz okrogle sode, odšli v poldrugo uro oddaljeni Kranj, položili tam gnojnico in stranišnico ter jo peljali na svoje njive. Smejali so se jim sosedje, molčali, ko so Graščevi spravljali prideleke. In ali mislite, da so vzbudili posnemalec? Ne, saj so imeli oni drugi v hlevih dosti živine, ki jim je napravljala gnoj. Kaj bo berač! In ko je onim drugim pošla klaja, jo je bilo dobiti pri Grašču; ko drugi niso zmogli gospodarških bremen, so si jih naprtili Graščev oču, odkupili so jim njive, gozde, travnike — tako kos za kosom.

Ko so drugi iskali utehne pri fraklu, so Graščev oču sedeli v vrtni lopi pri polulitra mošta in grebli po knjigah o umnem poljedelstvu, umni živinoreji. In ko je prvega frakel spravil ob pamet, so Graščev oču prebavljali pravkar zaužiti gospodarsko hrano, in ko je oni drugi naslednji dan povešal težko glavo, so Graščev oču po malem (!) preizkušali resničnost umnih navodil.

Dočim so nekateri uporabljali gospodarske knjige in «Kmetovalca» za zavitke, so naš oču sieherno blago, ki so ga kupili, previdno odvihli in pregledali, če ni na ovitku mogoče kako zlato zrno, dober nasvet.

Kmetijski tečaj v Cerkljah! Po osem dni so trajali. Poleg nas drugih, kdo je bil prvi in zadnji? Naj li odgovorim? Ko sta gg. Pirc in Ribnikar modrovala, se je marsikdo ogrebal: «Bejž no, gospoda nas bo kmetovat' učila!» Dočim sem si jaz napravljval pismene pripombe, so jih Graščev oču ponašali na dom v svoji glavi. In dočim je marsikomu preprih skozi glavo odnašal zlate nauke med pleve, sem opazoval, kako na Graščevih njivah izginjajo pleve, plevel, a zlati nauki donašajo zlato zrnje, zlat sad.

In premnogi po lastni krivdi zaostali bi bili danes radi komunisti na račun Graščevega razuma in njihovega skrbnega dela!

«Kdo bo samo garal!» godrnja nezreli veseljak. Hej, prijatelj, tudi Graščev oču so bili radi veseli, radostni v pošteni družbi. Kdo jih ni videl, kako so zaplesali «po štajersko» z dvema dekletoma. Koliko jih je bilo spretnejših? Seveda pri vsej radosti ni nikdar na njihov račun teklo z mize.

Bog je dal človeku družico, da mu lajša trpljenje s delom svojih rok. Evi ni izročil nikake dote v blagu, temveč le pridne roke, širok razum. Zavedali so se tega Graščev oču. Niso iskali po «gruntnih bukvah» zlatih src, niso šikili v cerkvah po «zidanih» robcih in oblekah, nasprotno, brali so v obrazih, v očeh, kje da sniva nepotvorjena ponižnost, ki naj bi bila temelj družinskemu blagostanju. Niso vhrale zastave z okrašenih voz, ni bilo težkih skrinj in ni bilo hrupa, ko so započeli svoje zakone kot «fant» ali vdovec.

Mirno, razumno, kamen hi kamnu je šlo. In danes je Graščev posestvo največje in najlepše urejeno v vsej okolici kranjskega okraja.

Zamolčko, otožno je udarjala težka gruda na krsto razumnega vratarja, gruda, ki od siehernega zahteva povračilo za ono, kar mu je dala. S sklonjenimi glavami smo stali ob grobu — kmet in gospod — težke so nam bile misli: «Ti, dragi starček — in vi?»

Josip Lapajne.

ju. Vozijo kmetje (kmetice) ali njih služabenci. Vozovi na štirih kolesih (zapravljiviški). Daljava 2000 m. Vloga 40 kron. Darila: 600, 500, 400, 300 in 200 kron.

4.) Jahačna dirka brez zapreke. Za vse vročekrvne konje. Daljava 1600 metrov. Vloga 80 K. Darila: 2000, 1000 in 500 K in 1 častno darilo (jahačni bič).

5.) Enovprezna vozna dirka za izvoščke radovljanskega okraja, ki vozijo enkrat okoli jezera. Vozovi na štirih kolesih. Vloga 40 K. Darila: 600, 500, 400, 300 in 200 K.

Posebna določila.

Prijave z vlogami je poslati do dne 5. septembra na naslov: France Učar, Bled I. Prijave se sprejemajo tudi na dan dirke na dirkališču. V prijavi je zavesti: a) ime in bivališče konjevega posestnika; b) popis konja, ime, starost, barva, spol in rodovnik, dalje če je že dirkal, kje in kdaj, če je dobil kako darilo in kolikšnost; c) za katero točko se prijavi konj; d) izjavo, da se prijaviteljec podvrže vsakemu izreku vodstva dirke.

Sadovi klerikalne vzgoje.

(Oblast in gospod Kalan, kje sta?) Tak-le reči se dogajajo po Dolenjskem: Dne 17. julija je nekdo zažgal poslancu Majcnu hišo. Ogenj je bil pravočasno opažen in zadusen. Istega dne je nekdo zagrozil poslancu Majcnu, da bo ubit. Dne 28. avgusta pa, ko se je vozil poslanec Majcen z ženo in otrokom ter v spremstvu brata in njegove žene od Mokronoga, je padel iz zasebe, en kilometer od Mokronoga, nanj strel, ki k sreči ni nikogar zadel. O hudodelcu seveda ni sledu. Ne zganje se pa tudi nihče, da bi stvar malo preiskal. Ampak krivda oblasti je še večja, ker pusti vse klerikalne hujskarije nekažnovane. Vprašamo g. pokrajinskega namestnika, ali bo tudi pod njegovo vlado še naprej trajala ta nemarnost v uradih? Ali še ne bo konca klerikalnih hujskarij in pozivov na poboje? — Vprašamo pa tudi g. Kalana, ki se zna sicer tako zagreti zaradi «nasilnosti» samostojnih, kje je sedaj njegov glas, čemu molči on k tem dogodkom! — Nas končno klerikalne sirovosti ne spravijo iz ravnotežja in ravno tako ne bodo taka nasilstva preplašila tovariša Majcna. Vsi ti napadi iz zasede samo dozazujejo, da smo na pravi poti in da je poslanec Majcen nevaren nasprotnik. Zato bomo šli po začetni poti naprej brez ozira na vse nemarne uradnike in brez ozira na vse zločinske hujskače, dokler ne zmagamo, dokler ne bo uveljavljena pravica! Tedaj pa pride obračun s tistimi, ki spe, ko zločinci vrše svoj posel!

(Pred ljubljansko poroto) je bila obsojena Marijana Kerkova na smrt na vešalih, ker je ubila svojega moža. Pokojni Kerk je bil dober gospodar in pošten možak. Stori pa je to napako, da se je kot 52leten vdovec poročil z Marijano Dolenčovo, hčerjo cerkovnika pri Sv. Marjeti. Ta ženska je bila že kot dekle slabega slovesa in pri njej so vasovali povprek vsi fantje. Poročila se je edino zato, ker je računala, da skoraj umre Kerk in da potem ona vse podeduje. Njen mož jo je zelo ljubil in ji storil vse, kar je zahtevala. Toda ona ga je vseeno varala z drugimi mošči in ob koncu je dvakrat poizkušala ga zastrupiti. Ker se ji je pa to ponestrelilo, je sklenila, da ga ustrelji. Sama sicer za to ni imela poguma, pridobila

pa je za zločin svojega ljubimca Aliča, ki je pripravil Kerku zasedo in ga na velikonočno nedeljo ustrelil, nato pa ušel. Pri umoru je soudeležena tudi sestra Aličeva. Aličeva rodovina je seveda trdno klerikalna. — Taksi so sadovi klerikalne vzgoje!

(Zupnik na Frankolovom) je bil obsojen v trimesečno ječo, in sicer po § 129. b. — Pravijo, da vera pošal. Kako tudi ne bi pošala, če mora sodišče kaznovati veroučitelja, ker uganja s šolsko mladino nečedne stvari! Naj bi naši klerikalci, namesto da toliko lažejo o grehih drugih, raje naredili red med svojimi ljudmi, da bi bila vsaj nedolžna mladina varna pred pohujšljivostjo — nekaterih duhovnikov. Res, daleč smo že prišli, če mora biti obsojen duhovnik zaradi tako ogabnega zločina!

Bolgarska kmetijska stranka.

«Selo», glasilo srbske «Zemljoradničke stranke», priobčuje v 111. številki z dne 21. avgusta pod naslovom «Bugarski Zemljoradnički Savez» razgovor, ki ga je imel njegov urednik z vodjem bolgarske kmetijske stranke in predsednikom vlade, Aleksandrom Stambolijskim. Ta razgovor je zelo zanimiv in zasluži, da tudi mi seznanimo z njim svoje čitatelje. Razgovor se je sukal pred vsem okrog bolgarske kmetijske stranke, ki je danes močnejša kot vse ostale stranke skupaj in je zaradi tega tudi na vladi, kateri načeluje voditelj bolgarske kmetijske stranke Aleksander Stambolijski, kateri si je zbog svoje pametne notranje in zunanje politike pridobil v nekaj letih svetovno ime.

Na vprašanje: *Kateri politični in socialni momenti so izzvali nastanek «Saveza zemljoradnika» v Bolgariji*, je izjavil Stambolijski približno tole: Politika bolgarskih strank, ki so se vrstile na vladi, je bila tako protikmetjska, da je izzivala s strani kmetjskega stanu vedno večji odpor; zakon o desetini, ki ga je sprejela Radoslavova vlada leta 1899., pa je povzročil naravnost kmetjski upor. Vlada je poslala nad upornike vojsko, toda vojaki, sami kmetjski sinovi, niso hoteli streljati.

Te in še mnoge druge krivice, ki so se godile bolgarskemu kmetu, so dale povod k sklicanju kmetjskega kongresa iz vse Bolgarske. Na tem kongresu so sicer poizkušale različne meščanske stranke kmete razdvojiti in jih pritegniti v svoje tabore, toda bolgarski kmet-trpin je bil sit lepih obljub v obraz, po hrbtu pa batin, in si je ustanovil svojo stanovsko brambno organizacijo, ki jo je nazval «Savez zemljoradnika» (enako naši SKS. Op. prev.).

Pri prvih volitvah, ki so sledile ustanovitvi «Saveza zemljoradnika», je bilo izvoljenih 23 kandidatov «Saveza» v bolgarsko sobranje (državni zbor ali narodno skupščino). Toda brezobzirno rovanjenje meščanskih strank proti mlademu kmetjskemu pokretu (enako kakor pri nas! Opomba prev.) je povzročilo v poslanskem klubu razdor, katerega posledica je bila, da je morala stranka izključiti 16 poslancev, ki so se vrnili k svojim stariim strankam, ostalo pa jih je sa-

mo še sedem zvestih. Toda to ostalim ni vzelo poguma, ampak borili so se pogumno naprej za svojo «Staro pravdo». Pri drugih volitvah smo dobili 13 poslancev, izmed katerih smo jih morali zopet pet izključiti. Pri tretjih volitvah nismo dobili nobenega poslanca. Po tem popolnem porazu smo imeli proste roke, da smo se posvetili samo organizatoričnemu delu, katerega uspeh ni izostal, kajti pri četrth volitvah smo dobili zopet 21 poslancev, ki pa so bili vsi zanesljivi in zavedni kmetjski zastopniki. Pri petih volitvah, volitvah za veliko narodno skupščino, smo dobili 50 poslancev. Pri šestih volitvah smo dobili 40 poslancev, pri sedmih 47, pri osmih 51, pri devetih 84 in pri desetih — zadnjih po vojni — pa 110 s preko 380.000 glasovi. Te zadnje volitve, ki so nam prinesle šele absolutno večino, so se vršile na podstavi sorazmernega volilnega reda.

V začetku je bilo delo zelo težko, kakor v parlamentarnem klubu, tako tudi v stranki. Manjkala je enotnost v mišljenju, v idejah in v interesih. Bili so tudi taki, ki so prišli v stranko samo zategadelj, da bi rovarili v njej in da bi jo upropastili. Zlasti se je to pojavljalo v parlamentarnem klubu (med poslanci). Tudi ti ljudje niso bili nič drugega, kakor kukavičja jajca drugih strank, ki so hoteli mladi, veliko obetajoči pokret uničiti.

Vendar mi nismo obupali. Delali smo neumorno dalje. Zahtevali smo, da se ravna vsak dosledno po našem programu, utrjevali smo neumorno disciplino v stranki; vse, kar ni odgovarjalo interesom stranke ali se ni hotelo pokoravati strankni disciplini in strankinemu programu, smo brezobzirno odstranili. In posledica tega je bila, da se je stranka zelo hitro večala in lepo utrjevala. Pri tem pa smo tudi spoznali, da si moramo vzgojiti lastno inteligenco, ki bo temeljito izšolana in čisto prepojena z idejami naše stranke, kajti inteligentca, vzgojena v nam tujem (meščanskem) duhu, se le težko užiivi v naše ideje.

Naš list «Zemljodolstvo znamje» (Kmetjski prapor) je izhajal v začetku v 5000 izvodih, in sicer največ na upanje. Ko pa smo zahtevali, da se plačuje list naprej, je padlo število naročnikov na 500. Pozneje smo določili, da se priznaja le tista krajevna organizacija, ki šteje vsaj deset članov in ima naročenih pet izvodov lista. Vzlic tem strogim odredbam šteje danes naš list 40.000 naročnikov; v vsaki občini pa je krajevna organizacija.

Velikanske uspehe, ki smo jih dosegli, moramo pripisovati tem-le okoliščinam:

- 1.) Živa potreba po kmetjski stanovski organizaciji, katere je prepočila ves kmetjski stan;
- 2.) odločna in vztrajna borba proti vsem drugim strankam;
- 3.) vedna opozicija stranke v parlamentu in čuvanje svobode naroda;
- 4.) odločno tekma z vsemi drugimi strankami v požrtvornosti in delu za koristi kmeta in naroda.

Samo tako delujočim nam je bilo mogoče pritegniti mase kmetjskega

naroda v svojo stranko in postati na ta način odločujoč čimtelj v Bolgariji. Ker smo se zavedali, kaj hočemo, zato smo korakali vztrajno in neomahljivo proti svojemu cilju. Vse drzne politične akcije od leta 1899. so delo naše kmetjske organizacije. To politično borbo smo vodili v parlamentu, v našem listu, v naši organizaciji in pri agitaciji.

Posebno pozornost obračamo krajevnim organizacijam. Pozimi se prirejajo po dvakrat do trikrat na teden večerni sestanki s poučnimi predavanji, pogovori o politiki in gospodarstvu, čitanjem časopisov in knjig itd. Na teh sestankih se je vzgajilo največ krajevnih organizatorjev. Čim se je na kakem kraju ugotovilo najboljše in najagilnejše strankarje, je poslalo takoj glavno vodstvo stranke potovalnega učitelja, ki je priredil tečaj in te izbrane ljudi izšolal v dobre organizatorje. Tako imamo v vsakem okraju nekaj izobraženih organizatorjev, kateri vodijo strankin pokret v svojem kraju in ki so kandidati za poslanske in druga vodilna mesta v stranki. Vsi sedanji ministri so bili nekdanji učitelji teh tečajev. Samo v mukah in naporih izšolani apostoli so sposobni za veliki pokret, samo oni bodo vztrajno in pošteno delali za doslej zatirani kmetjski narod, zaradi tega se podeljujejo vsa važna in odgovorna mesta samo tem ljudem.

Mi smo želeli ostati po vojni še pet let v opoziciji, da bi mogli stranko bolje utrditi in organizirati, toda usoda je hotela, da smo morali stopiti na krmilo države v najslabšem času: po najstrašnejši vojni...

Danes imamo lasten kmetijski dom, lastne tiskarne, centralo skladiščnih združenj, centralo kreditnih združenj, centralo zadržnih bank, v Sofiji imamo ulin, ki zalaga vso Sofijo z moko. Pri združništvu smo pričeli s 15 levi (1 lev = 1 krona) in eno štampiljko, a danes ni naselbine brez vaškega odbora.

«Da, da», reče zamišljeno Stambolijski, «bodočnost je naša, kmetjska, treba je le iti odločno in vztrajno naprej. Ne ono, kar prija meščanskim kožoderskim strankam, marveč tisto, kar odgovarja kmetjskim interesom, nas mora voditi!»

Tako predsednik bolgarske vlade in vodja kmetjske stranke. Mi pripominjamo samo, da velja prav isto v polni meri tudi za nas. Krepko naprej za interese večine naroda — kmeta in obrtnika — in bodočnost bo naša! Zato pa: Vsi v boj za Staro pravdo!

Ljubljanskemu poštnemu ravnateljstvu v vednost in ravnanje.

Pripetil se je ta-le dogodek:

Iz Dramelj je pisal posestnik Jeronovič g. višjemu vinarskemu nadzorniku Puklavcu v Mariboru pismo zaradi neke prodaje vinogradov. Vsebinska pisma je postranski pomena. Preden pa je g. Puklavac prejel pismo, je bilo le-to že objavljeno v

Sklep.

Na kratko očitani razvoj in uspehi propagande med kmetijsko mladino v Ameriki nam nele kažejo, kako velikega pomena so za amerikansko kmetijstvo, marveč nas silijo tudi k razmišljanju, če ne bi kazalo, začeti s tem tudi pri nas.

Z ozirom na to, da je naša država agrarna in da moramo spriču tega posvečati največjo pozornost razvoju kmetijstva, katero se je do sedaj preveč omalovaževalo, vsled česar je ta najvažnejša panoga našega narodnega gospodarstva silno zaostala, dasi so za uspešen njen razvoj dani vsi pogoji v obilni meri: prometna sredstva, podnebje, zemlja, trg za vnovčevanje pridelkov itd., je nujno potrebno, da, celo najvažnejše vprašanje, in naloga, ki sledi iz tega, da se tudi mi oprimo vseh razpoložljivih sredstev za povzdigo našega kmetijstva. Še posebno važno je to za nas Slovence, ki imamo najugodnejši in najbližji trg za vnovčevanje kmetijskih pridelkov, nimamo pa tako ugodne lege in dobre zemlje, da bi mogli v bodoče vzlic bližnjim tržiščem uspešno konkurirati z južnimi deli naše države, ki imajo glede pridelovanja veliko ugodnejšo lego in mnogo boljše zemljo.

Da torej ne zaostanemo, oziroma da nam domača in inozemska kon-

«Straži». Pismo je bilo namreč ob robu prerezano in potem zopet zelo dobro zalepljeno. Nobenega dvoma ni, da se je moglo to zgoditi edinele na pošti.

Po členu 17. ustave je nekršljiva tajnost pisem in se vsi oni, ki prekršijo tajnost pisem, kaznujejo.

Gorenji primer je eklatanten vzgled prestopka proti pisemski tajnosti, kakor jo jamči ustava.

Zato pričakujemo, da uvede poštno ravnateljstvo takoj najstrožjo preiskavo in da krivce eksemplarično kaznuje. Poudarjamo, da omenjeni primer ni nobena izjema, temveč na gotovih poštinih uradih skoraj pravilo in prav zato je eksemplarična kazen potrebna.

Pri tej priliki pa opozarjamo poštno ravnateljstvo tudi še na drug revesel pojav, ki ga posebno nekateri naši pristaši prav težko občutijo. Nekateri klerikalni poštarji in nekatere klerikalne poštarice smatrajo skoro za svojo dolžnost, da redno zavlačujejo dostavitve «Kmetijskega lista». Takih protipostavnosti, takih nezakonitosti ne bomo na noben način trpeli. Zahtevamo odločno, da se naredi tem zlobam že enkrat konec.

Čisto odveč je, še posebej poudarjati, da bomo nastopili proti poštnemu ravnateljstvu samemu, če ono glede sp. edaj omenjenega primera ne bi storilo svoje dolžnosti.

Zahtevamo, da vlada v državi red in da zadene kazen vsakogar, ki je kriv nereda. Trikrat večjo kazen pa zasluži državni nastavljenec, ki zakrivi protipostavnost, ker je zaradi varstva in čistosti zakona nastavljen.

Pričakujemo zanesljivo, da bo poštno ravnateljstvo kaznovalo krivca, ker z njim ne želimo tako!

Pokrajinske vesti.

(Slava drju. Ivanu Tavčarju.) Slovanski narod je praznoval dne 28. avgusta sedemdesetletnico enega izmed največjih svojih sinov, sedemdesetletnico drja. Ivana Tavčarja. Iskreno in pristržno je praznoval slovenski narod ta jubilej in iskreno in pristržno se pridružujemo tudi mi krogu gratulantov v drju. I. Tavčarju častimo moža, ki se je s svojimi deli povzpel med naše prve pisatelje in ki je opeval zemljo in kmetijsko delo tako, kakor le malo kateri drugi. Slavimo jubilej moža, ki si je s «Pravnikom» pridobil večnjo hvaležnost slovenskega kmeta in kateremu je bil vedno in ob vsaki priliki iskren in zanesljiv prijatelj. Toda ne samo kot peanika in pravnika častimo drja. Tavčarja, temveč tudi kot politiku mu moramo priznati v mnogih ozirih velike zasluge. Ni sicer dr. Tavčar pristaš naše stranke, temveč pripada nam v stanovskem oziru vedno bolj nasprotni demokratiški stranki, toda njegov boj za pravice slovenskega jezika, njegovo neustrašeno delo za politično svobodo slovenskega naroda in ne nazadnje njegov odkritosrčen in pošten način političnega boja, vse to mu daje častno mesto tudi v slovenski politiki. Prav posebno pa častimo drja. Tavčarja kot moža in človeka. Splošnoznana je njegova skoraj občutljiva poštenost, kakršno le redko najdemo med politikami. Kot pristen Gorenjec ni poznal dr. I. Tavčar nikdar ne lažne prijaznosti in

Kmetijska propaganda med mladino v Ameriki.

(Konec.)

13) Bistvo kmetijskih mladinskih klubov. Ako premotrimo ustroj in delovanje teh klubov, vidimo, da je njih princip bistveno trojen: izobraževalen, socialen in gospodarski.

Kakor že spredaj omenjeno, je kotarda teh klubov štiriperesna deteljica, ki ima na vsakem peresu črko H, kar pomeni kmetijski stan (zelena rastlina) in Head (glava), Heart (srce), Health (zdravje) in Hands (roke). Klubom je torej namen vzgojiti razumen, srčen, zdrav in priden kmetijski rod, ki bo kos težki nalogi in ki bo prinesel navno prerjenje in kulturne napredek današnji demoralizirani družbi, ki nima več lastne moči, da bi se dvignila, marveč je zapisana neizogibnemu navnemu potju.

V mladinskih klubih se uči mladina samostojno delati in, kar je dobremu samostojnemu delu predpogoj, tudi samostojno misliti, kajti le delo, storjeno po vsestranskem vednem predznanju in spremljanju z mislijo in srcem, je dobro in res popolno delo. Delo, ki je samo plod rok

ali nog, ni nikdar popolno; popolno je le ono delo, ki se mu je posvetil ves človek z vsem svojim bitjem in žitjem, z duševnimi in telesnimi močmi.

To pa je na drugi strani najboljša metoda za vzgajanje vsestransko popolnega človeka, ki se je posvetil najtežjemu vseh poklicev: kmetijstvu.

Pa ne samo vzgojevalnega, marveč tudi velikega socialnega pomena so ti mladinski klubi. Življenje v društvu, ki stremi za enotnim ciljem in zahteva zaradi tega disciplino in enak red od vseh svojih članov, ne le da preprečuje prevelik razvitek individualizma, kar je bila največja napaka še pred polstoletem tako zelo oboževane revolucionarne liberalne ideje, marveč goji istočasno, ko pospešuje razvoj vseh individualnih vrlin v mladini, tudi socialni, družabni duh. Zmisel za skupnost, za združništvo, za enotnost idej, ki vodijo človeštvo za končnim ciljem, mora biti parola moderne vzgoje. In ta namen dosežajo kmetijski mladinski klubi v obilni meri s svojim društveno organiziranim delom. To ne bo vzgajalo samo napredne kmetske, marveč tudi zveste državljane, vnete združarje, zveste občinarje in nositelje gospodarskega socializma, onega socializma, ki bo

pusstil posamezniku možnost, da bo razvil vse svoje sile sebi in družbi na korist, onemogočil pa današnjo obliko liberalnega izkoriščanja in kapitaliziranje bogastva v posameznikovih rokah.

Dasi smo veliku gospodarski pomen kmetijskih mladinskih klubov uvideli deloma že iz spredaj povedanega, naj ga vendarle še deloma na kratko omenimo.

Kmet je po svojem poklicu in tudi spriču svoje zanemarjene vzgoje konservativen. Ker se drži starega kopita, ki ga je podedoval še po svojem pradedu, zato je napredku le težko dostopen.

In prav zaradi tega je kar najvažnejše, da se vcepita veselje in zmisel za napredek že mladini, ki je najbolj dostopna vsemu novemu in dobremu. Mladina je in je vedno bila nositeljica, oziroma izvrševalka, vseh revolucij, evolucij, novih idej, poleg tega ima tudi mladina še dolgo življenje pred seboj, vsled česar bodo plodovi njenega dela mnogo večji in uspešnejši kot plodovi starine.

Že samo tu omenimo — vzgojevalni, socialni in gospodarski pomen mladinskih klubov — nosi v sebi tako veliko moralno silo in prepoved, da bi bilo popolnoma odveč, če bi o pomenu tega še kaj več govorili.

ne klečepazenja. Kakor je mislil, tako je delal in vselej bil le mož, vzgleden po svoji poštenosti in brezprimernosti po svoji kremenitosti. Pri vsem tem pa je imel tako blago in sočustvoje srce, kakor je to običajno pri našem kmetu, ki je navidezno po svojih besedah trd, toda ves mehak v notranjosti srca. Bogato je bil obdarjen dr. I. Tavčar z vsemi darovi, toda svoje talente je uporabil tudi tako vzgledno, da ga časti danes ves slovenski narod kot enega svojih največjih sinov. Zato slava drju. Ivanu Tavčarju!

(Minister za kmetijstvo tovariš Pučelj) bo dne 8. septembra, na dan kmetijskega praznika na Bledu, sprejemal stranke v hotelu Toplice od dvanajstih do pol treh popoldne.

(Ministrski predsednik g. Nikola Pašič) pride ob priliki kmetijskega praznika na Bled, kakor se nam zatrjuje iz Beograda.

(Za kmetijski praznik na Bledu) vladajo po vsej deželi največje zanimanje. Povsod se pripravljajo naše kmetijsko ljudstvo, da poleti v čim večjem številu na Bled, da manifestira tam za svoje pravice. Tovariši, somišljeniki! Dne 8. septembra se zbere na Bledu kmetijska armada. Nihče ne sme manjkati, ker zahteva tako Stara pravda!

(Vsa čast prirediteljem šentvidskega tabora.) Okrajni odbor SKS. v St. Vidu je izročil tiskovnemu skladu SKS. čisti dobiček šentvidskega tabora v znesku 12.000 kron, s čimer je najlepše dokazal, kako lažnivo je bilo poročilo «Slovenecov», da je bilo na taboru samo 450 ljudi.

(Okrajni odbor SKS. v St. Vidu) izreka vsem, ki so pripomogli, da je imel šentvidski tabor tako v gnotnem kakor tudi v moralnem oziru tako lep in navdušujoč uspeh, svojo najskrbnejšo zahvalo. Posebno pa se zahvaljuje vrlim ženam in dekletom, ki so zopet dokazale resničnost narodnega pregovora, da podpira pridna žena tri ogle hiše. Ne na koncu pa zaslužijo pohvali tudi vrli Poljanci, ki so postavili mlaj in bili sploh med najmarljivejšimi delavci za uspeh šentvidskega tabora. Iskrena hvala vsem! Naprej v boj za Storo pravdo! — Okrajni odbor SKS. v St. Vidu.

(Načelnštvo SKS.) je izreklo okrajnemu odboru SKS. v St. Vidu pričo sijajno uspelega šentvidskega tabora, ki je dal za tiskovni sklad SKS. 12.000 kron, svojo iskreno zahvalo in priznanje. Naj bi bil agilni okrajni odbor SKS. v St. Vidu vsem našim odborom vzpodbuden vzgled!

(Za tiskovni sklad SKS.) je nabral tovariš Anton Urbančič v Catežu pri Veliki Loki 50 kron. Živel!

(Mlatičem) ki mlatiojo po Hrvaškem, je izposloval poslanec Urek tudi na progji Čakovec - Varazdin - Zagreb polovično vožnjo tako za nje same kakor tudi za prisluzeno žito. Mlatiči morajo imeti potrdilo svoje občine, da potujejo kot mlatiči na delo na Hrvaško in enako potrdilo občina na Hrvaškem, kjer so delali, da vozijo s seboj prisluzeno žito.

(Gospod Kremen!) Kaj pa je z Vašimi «poglavitnimi» točkami za izpremembo ustave? Ali so Vam tako kremenito pošli argumenti, da potrebujete za vsak članek kar tri tedne?

(Po dveh tednih) je vendar prišel «Domoljub» do sapa in pričel lagati o našem taboru v St. Vidu. Pravi, da je bilo na taboru samo 450 ljudi in da se ti v večini niso glasovali za zaupnico ministru Pučlju. «Domoljub» se prclsavlja na ta način kot patentiran lažnivec in kdor je bil na šentvidskem taboru, mora temu pritruditi.

(Kakor pod Avstrijo.) «Domoljub» piše, da je bilo na katoliškem shodu v Novem mestu 10.000 ljudi, na taboru v St. Vidu pa samo 450. To da misliti, vzklika na to «Domoljub». V resnici, to da misliti! Ali se še spominjate na avstrijska vojna poročila iz leta 1914? Na tisoče Rusov so takrat pohrustali Avstrijci, sami pa so bežali kakor neumni proti Dunaju. Prav tako je poročanje «Domoljubovo». To imajo pred očmi, pa boste dobili pravo sliko o šentvidskem taboru in o novomeškem katoliškem shodu!

(Brihtnost brez primer!) «Domoljub» trdi da more 800.000 ljudi vzdrževati svojo vladu in pri tem dokazuje to s številkami iz sanjskih bukev. Ubogi kimaveci pri «Domoljubu», ki prenesejo vsako brihtnost!

(Čisto navadna laž je.) da je bila poslana s šentvidskega tabora udanostna brzojavka Pašiču. Laž je vrhu tega tako zabavna, da se kar čudimo, da jo more pogruntati celo nebrhiti «Domoljub». Kdo na svetu pa pošilja ministrom udanostne brzojavke? Do sedaj o taki neumnosti še nismo slišali. No, «Domoljub» gre žalostna slava, da je našel tudi to neumnost. Če že morate lagati, ne lažite vsaj tako grozovito neumno, ker bodo izpregledali to že zadnji vaši backi!

(Z urednikom «Kmetijskega lista») pa ni nikomur treba imeti usmiljenja. Najmanj pa «Domoljubu», ker je njegovo usmiljenje pregrda hinavščina. («Smo za vero») vzklika «Domoljub», v istem hipu pa prinaša oglasen najboljši židovskih tvrdk.

(Glasilo prikritih in neprikritih klerikalcev.) trobilo odpadlih socialnih demokratov, ponedeljkarski «Avtonomisti», je čutil potrebo, pluniti na spomin pokojnega Levstika, samo da more psovati naše voditelje. V vsem njegovem podlistku je samo ena resnica in ta je k sreči debelo tiskana, to je beseda: osel. Manjka samo še ena beseda, in sicer: lo pov!

(Klerikalci in davki.) Nad vse priljubljeno je pri klerikalcih, da udriha-jo čez samostojne, češ le-ti so krivi vseh davkov. Lažnivi seveda previdno zamolde, da spada med obete sedanjih davkov tudi dr. Korošec. Ampak med klerikalci so tudi drugi puči, ki radi skrbje za davke. Tako je pri davkarjih v Mariboru strasten klerikalec, neki dr. V., ki se silno trudi, da plača mariborski okraj čim največje davke. O tem pa «Straža» lepo molči in s svojim molkom pove vse, da so namreč klerikalci krivi visokih davkov!

(Tramvaj iz Horjula v Ljubljano) zgraje Stanovnikov atek. Za ta namen potrebni denar so zložili naši poslanci, in sicer iz zneska 200.000.000 kron, ki so ga dobili, kakor laže «Slovenec», od beogradske vlade. To pa so storili naši poslanci zategadelj, da bodo prinesli Stanovnikov atek vsaj en uspeh svojim volilec. Kdor bo zvesto volil atka, bo dobil prosto karto! Možje, volite zato Stanovnikovega atka!

(Judotiskarna in Judoknjigarna.) Bivša katoliška knjigarna, sedaj Jugoslovanska knjigarna je dobila zopet novo ime in se imenuje sedaj Judoknjigarna, njena sorodnica pa Judotiskarna. Izprememba imena sicer ni protokolirana v trgovinskem registru, pač pa jo imenuje v zadnjem času tako večina duhovnikov. Kdor zasleduje, kako ta knjigarna nesramno zvišuje cene knjigam, pa mora pritruditi duhovnikom, ker tako judovske knjigarne ni v Ljubljani, kakor je ona, ki jo imajo voditelji SLS. — Taka je v praksi krščanska dobroserčnost klerikalcev!

(Kakor čujemo) iz povsem zanesljivega vira, bodo «Orlicam» prepisana dolga krila, da ne bo nobenega pohujšanja. Pričakujemo, da bo sledila temu še druga pametna odredba, to je, da bodo prejezili «Orlicam» pristrizeni jezički. Dolga krila, kratki jezički, tega je treba, pa bo v deželi zopet mir.

(Srednja vinarska, sadjarska in poljedelska šola v Mariboru.) Ravnateljstvu državne vinarske in sadjarske šole v Mariboru je došla s pristojnega mesta telefonična vest, da je v zmislu svoječasne posveta, odnosno sklepa strokovnjakov Slovenije centralna vlada odobrila ustanovitev srednje vinarske, sadjarske in poljedelske šole v Mariboru poleg že obstoječe vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Srednja šola se otvori še letos. Vse podrobnosti sicer še niso znane. Gotovo pa je, da se bo prvo šolsko leto moralo začeti nekoliko pozneje, najbrže šele meseca oktobra ali meseca novembra 1921., na kar se opozarjajo vsi, ki žele obiskovati novo srednjo šolo. Splošni pogoji za sprejem bodo: starost najmanj 16 let ter z dobrim uspehom dovršena nižja gimnazija ali realka ali meščanska šola; prednost bodo imeli tisti, ki so razen tega obiskovali še kako drugo kmetijsko šolo ali so bili že v kmetijski praksi in so kmetijski sinovi. Učenci srednje šole bodo brez izjeme eksternisti (izvzavoda stanujoči, odnosno oskrbovani). Drugi pogoji se bodo objavili čim prej mogoče. Vsa možna podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Drugi isti se naprošajo, da blagovolijo to vest ponatisniti.

(Na državni kmetijski šoli na Grmu) se prične novo šolsko leto 1921./1922. dne 4. novembra t.l. Na zavodu je celokupna vinarska in sadjarska šola ter zimska splošna kmetijska šola (dva tečaja čez zimske mesece). Prva šola je namenjena učencem vinorejskih in sadjarskih krajev, druga pa učencem živinorejskih in poljedelskih krajev. Oskrbovalnina znaša mesečno 125 dinarjev in se vplačuje naprej v dveh enakih poluletih obrokih. Učenci iz pokrajin izvun Slovenije plačujejo šolnine letno 125 dinarjev naprej. Sinovom ubožnih posestnikov se odda nekaj prostih in polprostitih mest. Prošnjam za sprejem je priložiti: domovnico, krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, zdravniško izpričevalo o telesni in duševni sposobnosti, npravstveno izpričevalo, izjavo staršev, oziroma varuhov, o plačevanju stroškov šolanja; dotičniki, ki prosijo za prosta mesta v celoletni šoli, morajo priložiti uradno potrjeno ubožno izpričevalo. S 7 dinarji kolkovane prošnje je vložiti pri ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu najkasneje do dne 1. oktobra t.l. V šolo se sprejemajo pred vsem kmetijski sinovi, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma na lastnem gospodarstvu. Vsa podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

(Naseljevanje.) Okrožni agrarni urad v Ljubljani naznanja: Skoro vsak dan dohajajo prošnje poljedelcev, ki se že-

je naseliti v Banatu, Bački, Sremu in Slavoniji. Njih prošnjam pa nikakor ni mogoče ustreči dotlej, dokler ni zadovoljeno prošnjam tamkajšnjih domačinov in prostovoljcev, ki so brez zemlje. Zato se izporeča vsem, ki se žele v spredaj omenjenih krajih naseliti, da se jim za proračunsko leto 1921./22. tamkaj ne more dodeliti zemlje, marveč samo v južnih krajih (Stari Sribji in Makedoniji), kjer pa lahko zemljo takoj dobe. Kdor pristane na to, da se naseli v južnih krajih, je po členu 51. uredbe o naseljevanju v južnih krajih dolžan, da priklopi prošnji vsa predpisana uverenja. Po členu 17. iste uredbe so prošnje in priloge kolka proste. Kdor se pa hoče vseeno naseliti v Bački, Banatu, Sremu ali Slavoniji (izvzemši domači element), naj vložijo prošnjo s tistimi prilogami, ki so naznačene v členu 13. uredbe. Te prošnje, ki pa morajo biti pravilno kolkovane, bo imelo kr. ministrstvo za agrarno reformo tako dolgo v evidenci, dokler ne bodo krite potrebe domačinov in dobrovoljcev; potem pa se bodo prošnje reševale po vrsti, kakor bodo dospеле. Vsi reflektanti se nadalje opozarjajo, naj ne hodijo osebno na ministrstvo, marveč naj pošiljajo prošnje naravnost po pošti ali pa potem nižjih uradov agrarne reforme.

(Priporočljiv davek.) Finančnemu ministru, kateremu uvedbo pasjega davka na vse pse, posebno pa na kučke, ki jih rede razne gospodične po mestih. Davka prosti pa naj bodo seveda psi čuvaji!

(Zmiska občina.) Dne 21. avgusta se je vršila pri nas ponovna občinska volitev, ker je bila prvotna zaradi nezakonitega postopanja klerikalnih prakov razveljavljena. Z izidom volitve smemo biti zadovoljni, ker je nam porok, da nam prinese prihodnja volitev še boljše uspehe. Čast samostojnim volilec, ki so se v obilnem številu odzvali svoji dolžnosti ter s tem dokazali, da obsojajo klerikalno početje. Tudi pametni klerikalci so se že zgrajali nad nesramnim pisarjenjem «Domoljubov». Z lažnim in obrekovanjem so hoteli pripraviti ob dobro ime naše somišljenike. Toda ljudje so spregledali in vedo, da imajo klerikalci vero le na jeziku, v srcu pa polno hudobije. Njih delo se nikakor ne strinja s Krstusovimi nauki. — Krivdo zaradi nove volitve so hoteli klerikalci zvaliti na samostojna, češ «zaradi enega hlapca bo nova volitev». Po zakonu ima vsakdo enako pravico, bodisi hlapec ali pa milijonar. Hoteli smo imeti dokaz za klerikalne goljufije, kar smo tudi dosegli. Na to, da bi odpadla volitev, smo bili tudi pripravljeni za kompromisno listo; toda klerikalci so v svoji nadutosti odvrnili: «Mi imamo svojo listo, vi naredite pa svojo», misleč, da samostojni liste ne bodo mogli sestaviti. Naša lista je bila najprej predložena, kar je klerikalce tako ujezilo, da so se zakleli, da samostojni ne smejo dobiti toliko glasov kot pri prvi volitvi; toda so propadli. Omeniti moramo še delo klerikalne mladine, ki v svoji gorečnosti pozablja na dostojnost in nam s tem dokazuje, kako globoko je moralno padla. Na dan volitve sta odsevali z dreves njih propalost in zlobnost v obliki nesramnih lepakov. Pokazali so, da se resno pripravljajo za vzgojitelje culukafrov. Da bi pa mogli Slovencev pomagati v objubljeni deželo s takimi sredstvi, to pa dandanes ni več mogoče, ker so ljudje že pametni. To je tista toliko hvalisana mladina — ponos klerikalcev. Na to pravimo samo eno: «Reši nas hudega, o Gospod!»

(Iz St. Jerneja.) Klerikalna skrb za kmeta. Dolgo ni že nihče kaj poročal iz lepe šentjernejske ravnine. Dolžnost tukajšnje organizacije SKS. je, da izpregovori nekaj besedi o veliki skrbi tukajšnjih klerikalnih občinskih očetov za kmeta-občana. O občinskem gospodarstvu na novem sejmišču se je svoj čas že mnogo pisalo. Naj navedemo še par primerov iz najnovejšega časa! Pri zadnji občinski volitvi so dobili klerikalci zopet večino v občinskem odboru in to največ po krivdi strasne protikmetске agitacije komunistov. Zupan je postal zopet znani Janez Krhin, zvest sluga klerikalne nazadnjaške klike. Ker imajo večino, so hoteli naši klerikalni mogočnejši vladati tako nemoteno diktatorsko in neomejeno, kakor je to bilo v rajni Avstriji. Pametnih navsvetov in koristnih zahtev petih odbornikov SKS. niso hoteli vpoštevat. Da pa ljudstvo spozna, kakim «poštenjakom» je zaupalo upravo občine, navajamo tu samo malo statistiko dohodkov zadnjih sejmov. Sejem dne 12. aprila 1921. je po občinskem izkazu dal, če se ne motimo, 673 kron čistega dobička. Nam se je zdelo to seveda premalo in smo na prihodnjem binkoštnem sejmu nastavili človeka, ki je štel vozove in živino in tako kontroliral dohodke. Po tem štetju, s katerim se ujema tudi uradna živinozdravniška statistika, je bilo kosmatih dohodkov 2800 kron, po občinskem izkazu pa samo 2336 kron. Kam je izginito tedaj okrog 500 kron, nihče ne ve. Čisti dobiček

je znašal po izkazu občine 1736 kron, če do krone točno toliko, ne vemo, ker župan noče pokazati računov. Kmetje, računajte! Sejem dne 12. aprila 1921., ki je bil večji od onoga o Binkoštih, je dal okroglo 650 kron čistega dobička, a binkoštni manjši sejem je dal že 1736 kron nazivno temu, da 500 kron kosmatega dohodka manjka. Pribiti moramo, da po binkoštnem sejmu niso popivali gospodje Krhin, Jerine in drugi pozno v noč kot so to delali ob dnevih drugih sejmov. Odborniki SKS. so zahtevali, da se uvedejo ob sejmih kontrolni bloki, a klerikalci so bili proti, ker se more brez blokov ob sejmih nekaj zaslužiti. Sejem dne 24. avgusta 1921. je dal po kontrolnem zapisniku, ki se je vodil pri pobiranih pristojbin, in ker se je vsaka krona posebe zapisala, 5729 kron kosmatega dohodka. Občinski izkaz pa navaja le 5398 kron. Kje je ostalo zopet okroglo 350 kron? O čistem dohodku pa nimamo še računov. To so dejstva, ki jasno govorijo, v kakih rokah je občina in kako se skrbi za občane! Sejmišče je stalo pred vojno 9000 kron in kolikor je nam znano, je še danes 6000 kron dolga na njem. Seveda, če se tako delal Občani, pokazali smo Vam tu račune, pokazali tu gospodarjel Zdravite se in zahtevajte točne račune od vsega njihovega početja!

(St. Peter pri Novem mestu.) Pri nas so začeli ravnokar graščinsko zemljo razdeljevati in oddajati v štiriletni zakup. Človek bi mislil, da bo šlo vse v redu, saj je bila za to izdelana posebna naredba. Temu pa ni tako, ker naredba pri razdelitvi ne pride v poštev. Glavno besedo ima krajevni agrarni odbor, ki pa postopa pri razdeljevanju tako, kakor je prav za njegove pristaše. V tem re posebno odlikuje tajnik tega odbora, ki si lasti glavno besedo in ki hoče nekako odločevati, komu naj se prisodi ta ali oni kos zemlje; pri tem delu mu pomaga poštni, ki se vriva povsod tam, kjer ga ni treba. Bilo bi veliko bolje zanj, če bi se bolj brigal za svojo službo. Pri tej razdelitvi pridejo pri nas v poštev seveda v prvi vrsti tisti, ki imajo že svoje zemlje dovolj, potem pridemo šele reveži. A nam zadnjim so odkazali senčnate, pečene njive s pusto in skoro nerodovitno zemljo. Okrožni agrarni odbor v Ljubljani vprašamo: Ali so mu te razmere znane? Ako mu niso, ali je pripravljen preiskati vse zadeve in aplikacije prizadete, da polože svoje pritožbe? Ali je pripravljen odstraniti ljudi iz krajevne odbora, ki se jim dokaže nepravilno postopanje? Opozarjamo naše poslance, da obrabčajo na te odbore in na razdelitev zemlje več pozornosti in vzamejo reveže v zaščito.

(Smihel-Stopiče.) Na kako trilih nogah stoji pri nas klerikalna stranka, je pokazala zadnja občinska volitev. Dasi voli občina Smihel-Stopiče 61 odbornikov in namestnikov, se vendar klerikalci niso mogli zediniti, ker bi bil vsakdo rad gospod odbornik. Tako so se cepili in podobno Vavta vas je postavila pod firmo KZ. lastno listo. Računati so mogli med 180 volilci k večjemu na 50 glasov. Zategadelj so z geslom «Naša fara mora dobiti več odbornikov» in z žganjem poizkusili dobiti na limance tudi naše pristaše, da bi podpisali njih listo. Iz Ljubljane je došel telegram, češ da je sramota, da je dolina, kjer je tekla zibelka prvim klerikalnim mogotcem, še vedno v samostojnih rokah. «Denar sledi», se je glasilo konec brzojavke. Napolnila se je straška blagajna in po vaseh so nastale žganjarske kantine, agitacijska središča KZ. Tuje, ki je šel slučajno mimo take kantine, je povprašal vselega kmeta, kako to, da je vse tako židane volje. «Kako bi ne bilo, ko kar od mize teče. Pred vojno je dobil človek ob volitvah kvečjemu kak posten golaž, sedaj pa dobimo kar celo zelenko slivovke in še kakšne, tiste od zida, ki so gojopod iz ljubljanske kapolnili, ker je gojopod od glavne kose tako iz našega kraja. Podpisal sem listo KZ. in rekli so mi, da bom občinski odbornik. Pomislite, kaka čast! Kako bo moja stara vesela in kako se mi bodo morali odkrivati «Samostojneži». Samo to mi ne gre v glavo, da bomo vsi vaščani odborniki, ker je skoro od vsake hiše kdo podpisal. Pri sosedu so kar trija na listi; pravijo, da bo tam tudi zupan, ker bodo v eni hiši kar trije odborniki, ker so pri tej hiši kar celo «fasngo» viržink žrtvovali za volitve.» Taka je bila prazna žganje za politvo, pri čem kandidatska lista podpisana. Židane volje so si komandanti «Zve-

zarjev» stiskali roke in si čestitali. Uboga «Samostojna!» Pri zadnji občinski volitvi je dobila veliko večino, sedaj pa računa lahko komaj na 15 glasov. In šel je v Ljubljano telegram: «Konec «Samostojne» v vavtovski fari. Našo listo je podpisala večina «Samostojnežev»; imamo pa še močno in zanesljivo rezervo! — Toda prišel je dan volitve, dan obračuna, ko žganje ni moglo več delovati. Naši pristaši, ki so bili na «Zvezini» listi, so glasovali za nas do zadnjega in poleg tega še marsikdo od zanesljive «Zvezine» rezerve. Da ste videli kisle obrabe, so čuli rezultat: SKS. 86, KZ. 52! Zvečer so pa razsvetljevali Rumanjo vas raketi. Kaj pa to pomeni? Hudo-mužen sosed mi je odgovoril, da «Zvezarji» nočejo verjeti svoji polomiji, pa si delajo luč, da bi še enkrat brali izid volitve. In pozno v noč slišali samo vzdihovanje: Kje je moja slivovka, kje so moje viržinke?!

(Prevzetnost nemških aristokratov.) Iz T ro j a n nam pišejo: Dne 16. t. m. je drvil nek avtomobil iz Celja proti Ljubljani čez naš klanec. Ko je bil že čez polovico klanca, je zagledal pred seboj v oddaljenosti kakih 500 metrov moža. Avtomobil je sicer zabrlizgal na vsi moč, ni pa zmanjšal brzine svoje vožnje, dasi se človek pred njim ni umaknil. Bil je namreč gluh. Tako je zavozil avtomobil v njega in ga vrgel s tako silo ob ta, da mu je počila črepinja. Priče, ki so zasledovale ves dogodek, trde, da je imel avtomobil dovolj prostora ogniti se ponesrečencu in da zadena krivda zaradi nesreče nespretnega voznika in objestno gospoda, ki misli, da sme divjati po cesti, kakor se ji poljubi. V avtomobilu je bila sama izbrana nemška gospoda: knez Vindišček, baronica Morze in dva grofa Lerenfelda. Na kraj nesreče je prišel takoj naš vrli orožnik in popisal ves dogodek tako, kakor se je izvršil. Ob enem je poskrbel, da je dobil ponesrečenec prvo zdravniško pomoč. Ker je bilo njegovo stanje tako obupno, da ne bi prenesel vožnje v bolnico, je prišel zdravnik iz Vojnika, ga preiskal in dognal, da je smrtonovarno poškodovan. In v resnici je Jože Korošec, tako se namreč piše ponesrečenec, drugi dan popoldne umrl. Pokojnik je bil star šele 41 let in je slovel daleč naokoli kot izvrsten tesar, ki ga bodo vsi zelo pogrešali. Zahtevamo ostro kaznovanje objestne nemške gospode, ki je to smrtno nesrečo zakrivila. Sploh se naj nastopi kar najodločneje proti brezumnemu divjanju avtomobilov, ki se vedno bolj in bolj širi. Enako pa se naj naloži tudi na avtomobile pošteni davek, da bo vsaj deloma poplačana škoda, ki se z njimi provzroča.

(Trbovlje.) Ker razen cerkvenih klučarjev noče nihče več poslušati naših klerikalcev, zato so le-ti privlekli na dan sv. Roka, ko je pri podružnici sv. Katarine nekakšen šerok, nekega Krajca, ki je pred cerkvico zabavljaj na vlado, demokrate in SKS. Verjel mu razen njegove častne straže ni nihče; pač pa so se mu smejali. Pisec teh vrstic je na lastna nesča slišal, ko je nekdo dejal: «V Savinski dolini bi kaj takega ne smel govoriti, bi bežali!» Zabavljaj je posebno čez vojaštvo, Srbe in ministra drja. Kukovca, češ da hodi samo trebusnikom pridigat. Na to je omenil neki kmet, da še nikoli ni videl tako debeloga človeka, kakor je bil zagorski fajmošter, katerega so s štirimi voli vozili na Sv. Planino. Ko je hvalil komuniste, je majal a glavo star možiček in gruntal: «Ježeš, kaj naj to pomeni! Gospod fajmošter so pa lani rekli, da so to največji brezbožniki! Bog nam pomaga! To je vendar antikrist!» Nato je kvasil še kaplan nekaj o zastavah, ki so vihrale v Trbovljah drju. Kukovcu na čast, tu jih pa ni. Povedal pa ni tega, da bi slavni govornik Krajca moral povsod bežati s svojimi otrobi, samo Čičane ima za dosti neumne, da ga poslušajo. Toda vsi vendar niso tako neumni. Eden je rekel, ko je zabavljaj Krajca davke: «Največ davka sem plačal letos v župnišču: Za pogreb 370 K. za procesijo v Petrovče smo dali 600 K in za cerkev bo prišlo na vsakega 800 K.»

(Globoko pri Brežicah.) Početkom meseca avgusta t. l. je izginil 10letni sinček Jožeta Cernelca, posestnika na Malem vrhu. Ta fant ni nikoli pohajkoval. Bil pa je baje «ljubljenec» kaplana Toplaka, ki ga je, kakor se govori, ponovno vabil, naj pride k njemu v Pišce, da bosta šla na božjo pot na Sv. Goro. Ta dan se je tudi res videlo iti fanta proti Pišcam. Dalje pa ni sledu. Kam je torej fant izginil? Zemlja ga ni požrla. Morda bi dopisnik «Straže», «Gospodarja», «Napreja» itd. vedel o tem zagonetnem slučaju kaj več povedati! «Ustrelili» ga skoro gotovo ni nihče, ker so tamošnji klerikalni «jogri» Gregorevčič, Podvinski l. dr. še dosti slabši strelci kot je naš Kenč. Tudi strela niemo mi nič slišala. — Smradu pa je več kot preveč, posebno v Podvinskem mlinu, pa še marsikaj drugega, kar se iz smradu rodi!

(Globoko pri Brežicah.) Dne 15. avgusta t. t. je priredila naša šolska mladina pod vodstvom gospoda učitelja

Avugusta Tomincea in gđ. učiteljice Ide Tominceve slovesno zaključitev šolskega leta. Pri priveditvi je sodeloval tudi mešani pevski zbor domače odrasle mladine pod vodstvom zgoraj imenovanih ter del telovadcev brežiškega «Sokola». Zanimanje in udeležba sta bila ogromna. Najprej so nastopili naši malčki s prostimi vajami, katere so izvajali neverjetno krasno in popolno. Nato so prav isti zapeli nekaj mišnih pesmic. Za njimi je nastopil mešani pevski zbor odrasle mladine, potem pa telovadci brežiškega «Sokola» na orodju. Ta dan ostane Globočanom v neizbrisnem spominu. Gledajoče je bilo gledati našo mladino, ki je s takim navdušenjem in s tako izvežbanostjo v tej kratki dobi zamogla nastopiti in to tako sigurno in lepo. Navdušil nas je razveseljiv pojav, da se je začela zbirati in dramiti tudi naša odrasla mladina. Le tako naprej, Vi mladi! Namesto, da hodite v gostilno ali na pogubno ponočevanje in pijančevanje, se zbirajte raje v koristnih kulturnih korporacijah. Na Vas leži bodočnost in sreča naroda in naše domovine. Za vse to napredovanje in za ves ta uspeh naše mladine pa nosita neveljavne zasluge zgoraj imenovana — sin in hčerka gospoda naučitelja Tomincea. Z neutrudljivo voljo in vnmemo sta se oba posvetila delu izobrazbe mladine ter dosegla v njima, da sta mogla v teh kratkih tednih pokazati tako krasen uspeh. Pokazala sta, kako se dajo doseči uspehi tam, kjer je dobro in delavno učiteljstvo, kateremu je povzgladna narodna in kulturne zavesti ne samo dolžnost na papirju, ampak v srcu. Oči roditeljev so z nepopisnim izrazom hvaležnosti ta dan gledale na Vaju, videvali, s kako požrtvovalno ljubeznijo do njihovih malčkov sta se posvetila temu napornemu delu. Ta tiha hvaležnost ostane v naših srcih neizbrisna. Hvala Vama stoterat!

(Grize pri Celju.) Po laskem požaru v Migojnicah prizadeti kmetje so bili v velikih stiskah, ker jim je uprava rudokopa odrekla povrnitev škod, akoravno je bilo dokazano, da je požar povzročila rudniška železnica. Vsled tega je prišlo do pravde, ki pa še ni končana. Ker pa je bila pomoč nujna, so se kmetje obračali na razna oblastva za pomoč — toda zastoj. Nazadnje so se obrnili na vodstvo «Samostojne kmetijske stranke za Stajersko», ki se je z veliko vnmemo zavzela za pogorele, zlasti pri poverjenstvu za kmetijstvo v Ljubljani. Največ se je trudil v tej zadevi g. Sancerin. G. poverjenik Jamnik je takoj uvidel nujnost pomoči ter je izposloval izdatno brezobrestno posojilo. Iz tega se jasno vidi, koliko uvidevnosti in znanja imajo voditelji «Samostojne kmetijske stranke» za težave in potrebe kmetijskega stanu in kako hitro priskočijo na pomoč nesrečnemu kmetu brez ozira na stranko. Zato izreka mo vsi prizadeti tem potem g. poverjeniku Jamniku kakor tudi g. Sancerinu in sploh vodstvu «Samostojne kmetijske stranke» najiskrenejšo zahvalo. — Izrežadeti kmetje.

(Sv. Peter pri Mariboru.) Na dan Velike Gospojnice smo spremili k zadnjemu počitku tovariša Antona Toplaka, posestnika v Trčovi. Pokojnik je bil še v najboljši moški dobi, star 51 let. V soboto pred praznikom zvečer je bil še pri najboljšem zdravju, a v nedeljo zjutraj ga je našel tovariš Fluher v skednju mrtvega. Zadel ga je kap. Rajnik je bil vseskozi naprežen mož in izborni gospodar, ki je bil vsled svojih obsežnih spretnosti ena izmed najpopularnejših oseb v vsej okolici. To dejstvo je potrdil tudi njegov veličastni pogreb, ki se ga je udeležilo neuvadno veliko ljudi. Tovariš Toplak je zapustil žalostno soprogo, tri hčerke in odraslega sina. Naše iskreno sožalje jim in očetov blagoslov naj jih varuje vseh nezdolj! Spavaj sladko, blagi tovariš! Svetel spomin Ti ohranijo Tvoji — žalujoči so-se-tja.

(Sv. Peter pri Mariboru.) Hudo boli klerikalce, ker smo se samostojni predrznili privediti pred župniščem javen shod, ne da bi vprašali prej prečastno župniško kuharico za dovoljenje. Boli jih, ker so morali poslušati iz ust poslanca Mrmolje nesramne klerikalne laži in prav po lisjaško zavita klerikalna obrekovanja čez samostojno. Nič se ne bojimo, čeprav je oblagal zadnji «Pijani gospodar» vse, kar se upa drugače misliti kakor velijo župnikova kuharica ali kakor zaželijo njih inteligentna hčerka. Zapomnite si: Ne bomo plesali po taktu župnikove kuhle, ker tisti časi so minuli! Mi kmetje č. g. dopisniku samo svetujemo, naj se prične brzdati, ker mu bomo sicer zabrusili s pomočjo vodolških ponočnih «duhov» v naših listih prav po šentpetrsko nekaj, kar še dandanes čivkajo preplašeni vrabci v skrivnem zatišju pod cerkvijo. Tudi mi postanemo lahko osebni, ako ste še negodni za pošten politični boj. Potem vam pa ne bosta pomagala sklepanje rok in zvijanje oči, kajti prišli bomo z dokazi, ne pa z lažmi po navadi klerikalcev. Zlobi in hudobi «Krščanski-ga gospodarja» pa ne bomo odgovarjali, saj so oblastvom in šentpetračanom predobro znani vzroki «sveto» jeze klerikalnih petelinov.

(Sv. Juri ob Ščavnici) Dne 14. avgusta po rani sv. maši nas je «osrečevala» s svojim shodom naš nedelavni in nenarodni poslanec Rožkar. Večina nas je takoj izprevidela, kak razloček je med poslanci naše stranke in med tem rogovilečem. Njegov govor je bil samo pretakanje solz po avtonomiji, po zedinjeni Sloveniji. Pri tem pa je seveda ta gospod popolnoma pozabil povedati, zakaj leži našim klerikalcem avtonomija tako zelo na srcu. Zal vam je časov paševanja in koritarstva. «Al' zlati čas je preč, je preč...» Dotakniti se hočemo samo še dveh reči, ki so gospodu ministru na razpoloženju trn v peti, in sicer: učiteljskega stanu in davkov. Zabavljali ste čez učitelje in čez učiteljske plače. Svetujemo vam samo, da pogledate delo učiteljstva in svoje delo. Vi dobivate poslanske dijete in še penzijo ministra n. r., toda Vas ni nikdar v Beogradu, kjer delate samo neumno obstrukcijo, ki si je pa niste upali vdroditi v pokojni Avstriji. Hodite okrog hujškega ljudstva, namesto da bi mu vcepjali ljubav do svobodne in krasne domovine. To ni delo poslanca. Najmanj častno pa je, da za tako ničvredno delo še sprejemate iz Beograda, ki vam ni prav nič na srcu, denar. Udrigate po učiteljih, ker niso več potrebni župnikov, ker niso več taki blapci, kakršne si želite Vi in Vaš klerikalizem. Mi pa hočemo nasprotno, da je učitelj svoboden, ker le tak bo v resnici naroden in bo mogel vcepjati naroden duh tudi naši mladini. Da pa klerikalni učitelji nimajo te zavednosti, o tem smo se žalibog že prepričali in se prepričujemo dan na dan po sosednih župnijah... Blato, ki se ga hoteli vreči na učiteljski stan, pa da torej e na Vas nazaj. Drugič: O davkih. Vsega so krivi SKS. in samostojni poslanci. Če bi pa bili na vladi Vi, bi davkov najbrže sploh ne bilo. Vaše izvajanje in trditve v tem oziru so bile naravnost otročje. Povemo vam to-le: Če nam hočete že kaj odati, nam povejte vsaj resnico, ker laž ima kratke noge. Zakaj pa Vi kot minister niste odpravili davkov in zakaj nam je ravno Bižikov Tunek kot minister za promet vsak čas zvišal vozne cene. H koncu pa vam svetujemo, da nas ne pridete več osrečevati, ker smo Vaših govoranc do vrata siti. — Idite v Beograd, pokažite nam uspehe dela, z lenobo (obstrukcijo) pa nas ne imejte za norce! —

(Iz Slapincev.) Ko je naš kralj Osvoboditelj ležal na mrtvaškem odru, so tu ti dni igrali na premiciji. — Prosimo orožništvo, da pouči te ljudi, kaj je splošno žalovanje.

Bogatejši posestniki!

Zavedajte se, da je naše delo, združeno s hrvatskimi in srbskimi kmeti, delo v varstvo zasebnega imetja. Zato nas podpirajte in ne glejte nas z zadovoljstvom od daleč! Naše delo je težko. Organizacija se ne ustvari sama, ampak zanjo je treba mnogo dela in denarnih žrtv. Zdramite se torej in prispevajte za SKS. Dajte raje sedaj nekaj, kakor pa kesneje vse in še življenje po vrhu!

Politične vesti.

(Kraljeva bolezen.) Naš kralj Aleksander je obel na slepico in je bil radi tega zadnje dni operiran. Zdravstveno stanje kralja je precej resno, vendar ne nevarno. Iz vsega srca želimo, da ozdravi naš kralj čim prej, njegove preizkušene zmožnosti potrebuje ta narod in država. Bog živi našega kralja Aleksandra!

(O pokojnem kralju Petru) prinašajo vsi svetovni listi velike članke, v katerih slave pokojnika kot izredno parlamentarnega kralja, neustrašnega borca za svobodo in plemenitega človeka. Edino izjemo delajo dunajski listi, ki so ostali zvesti sebi in svojim lažem.

(Nesramnost dr. Korošca.) Bil bi večen greh, če bi zamolčali nesramnost, ki si jo je dovolil dični dr. Korošec. Veliki «rodoljub» je protestiral proti temu, da bi dala narodna skupščina pokojnemu kralju naslov «Osvoboditelj», češ da so se Slovenci in Hrvati sami osvobodili. Kako pak! Jungščenoberst Pogačnik, «šudovito nezmožen vojni minister» Slovenije dr. Pogačnik in končno tudi «Slovenec», ki je pisal «Srbe na vrbe», to so bili osvoboditelji Slovencev. Da pri tem ne sme manjkati tudi avtor drugače mišljene «Majske deklaracije», je jasno! Za svojo nesramnost ne zasluži dr. Korošec nič drugega, kakor da bi jih dobil petindvajset toplih, da bi znal, kdo je bil osvoboditelj!

(Vprašanje prestolonaslednika) dela nekaterim silne skrbi. Značilno je, da si belijo glavo s tem vprašanjem posebno taki ljudje, ki bi najraje zrušili našo državo. Med nje spada seveda tudi ljubljanski «Avtonomist», ki ga vzdržujejo oni avstrijskanti, ki zahtevajo, da jim naša država povrne vojna posojila, ki so jih plačali za zmago Avstije.

(Evakuacija Baranje in bajskega trikota) je izvršila naša država. Evakuacija je potekala mirno in ni bilo nobenega incidenta. Drugače pa je bilo, ko so zasedli Madžari izpraznjeno ozemlje.

Kmetje! Zbirajte pri vsaki priliki bodisi na veseljih, shodih, sestankih ali svatbah, za svojo, t. j. SKS., prispevke, ki jih pošiljate ali s položnicami «Kmetijskega lista» ali pa s poštnimi nakaznicami na načelnništvo SKS. v Ljubljano, Kongresni trg št. 91. Za vojsko je treba namreč tri reči, t. j. denarja, denarja in denarja. Naše delo je najpotrebnejša vojska za Staro pravdo. Kar daste za stranko, daste sami sebi. Pogledajte delavce, kako podpirajo svoje organizacije, in posnemajte jih! Noben kmet naj ne pozabi, da je edino v samopomoči njegova rešitev.

(Madžarsko nasilstvo.) Takoj, ko so zasedle Baranjo madžarske čete, so se pričela nasilstva. Nad vsemi onimi, ki so se pošteno obnašali za časa, ko je bila Baranja zasedena po naših četah, se znašajo sedaj madžarski siloviteži. Ker je trpljenje naših ljudi veliko, zato se je pečal z madžarskimi strahovitostmi tudi naš ministrski svet.

(Naši zavezniki.) Angleški polkovnik Gosset, ki naj bi pazil, da bi se vršila izpraznitev Baranje kolikor mogoče v redu, je izjavil, da bo napel vse sile, da bo rešeno vprašanje Baranje v našo škodo. Zato se tudi ni čutili, da je izjavil, da mora iti meja med nami in Baranjo še nižje, kakor pa je določa trianonska pogodba. Proti temu je zavzel naš ministrski svet odločno stališče in odredil, da se vsak tak poizkus zabrani z orožjem.

(Madžari so vpadli v našo ozemlje) in oplenili državno posestvo v Belji. Izdaje so se vse potrebne odredbe, la se taki primeri več ne ponove. Madžari menda v resnici mislijo, da so se dandanes tisti časi, ko so ti mongoli plenili po naši zemlji. Toda ti časi so minuli in Hortijeve tolpe bodo to že še občutile.

(Izpraznitev zapadne Ogrske.) Kakor je šla gladko izpraznitev Baranje, tako pa je križ z izpraznitvijo zapadne Ogrske. Avstrijske čete, ki bi morale zasesti zapadno Ogrsko, so sprejeli Madžari s strojnimi puškami, pri čemer je bilo več orožnikov ubitih in ranjenih. Ker je avstrijska vlada, ki nima nobene vojske, brez moči, zato se je obrnila za pomoč na antanto. Kako pomoč pa naj ji da antanta, če je njen prvi oficir, polkovnik Gosset, dobil najvišje madžarsko odlikovanje! Lep zaveznik, ki sprejema od Madžarjev, smrtnih sovražnikov zaveznikov, odlikovanje.

(V Sandžaku) je prišlo do velikih nemirov, ki so jih povzročili mohamedanci. Ke. je bilo odposlano takoj za dostno število vojaštva, je zavladal sedaj zopet red.

(Zmaga Miriditov, katoliških Albancev.) Poročali smo že, da so se uprli Miriditi mohamedanski albanski vladi v Tirani in da so dosegli prve zmage. Poslednje vesti poročajo o novih uspehih Miriditov, ki so zajeli nad 1000 mož regularne albanske vojske. Spriče zmage Miriditov so v silnih skrbih tudi Italijani, ki se boje, da bi s tem nastopil red na naši in albanski meji.

(Grki so doživeli) v Mali Aziji poraz, kakor poročajo turški listi. Kakor aprilovo vreme, tako se izpreminja bojna sreča v Mali Aziji, listi pa lažejo, kakor so plačani.

(Umor Erzbergerja.) Voditelja katoliškega centra so ubili pristaši nemških generalov, da se maščujejo nad njim, ker je nastopil za mir med Nemčiji in zavezniki. Zaradi tega umora, dela oficirjev, vlada po vsej Nemčiji silno ogorčenje in batli se je največjih nemirov.

(Naredha o zaščiti države v Nemčiji.) Kakor je povzročil pri nas umor Draškovića zakon za zaščito države, tako je povzročil umor Erzbergerja na Nemškem naredbo o zaščiti države, s katero se prepovedujejo vse hujške tiskovine in listi kakor tudi vsi shodi, na katerih bi moglo priti do izpadov proti državi. Tudi republikanska Nemčija dela torej «reakcionarne zakone»!

Poziv.

Srbski kmetovalci žele poslati nekaj svojih najboljših ukazalnih sinov - mladeničev vsaj za pol leta k našim slovenskim kmetom v prakso. Oddelek za kmetijstvo je trdno prepričan, da bi bila ta akcija za oba bratska naroda velike koristi; zato se z zaupanjem obrača na naše kmetovalce in toplo priporoča, da bi zlasti oni posestniki, ki nimajo do-

volj delavnih sil, vzeli po enega ali več srbskih mladeničev na svoja gospodarstva v prakso.

Vajenci naj bi opravljali vsa kmetijska dela in naj bi imeli tudi isto hrano in stanovanje kakor vsi ostali člani dotične kmetijske družine.

Gospodarja bi moralo biti nadalje skrb, da bi se vajencem primerno raztolmačilo vsako važnejše delo, da bi se preveč ne izkoriščale fizične sile mladeničev in da bi se z njimi postopalo vedno in v vsakem oziru lepo.

Dolžnost dotičnega gospodarja bi bila tudi, da bi časih poročal o vedenju in marljivosti vajencev na gotovo mesto in da bi dovolil vsako službeno nadziranje vajencev.

Prijave za sprejem omenjenih vajencev naj se pošljejo podpisaneemu oddelku najkasneje do dne 20. septembra 1921.

V Ljubljani, dne 19. avgusta 1921.

Pokrajinska uprava.
Oddelek za kmetijstvo.
Dr. Vrtačnik s. r.

Iz Prekmurja.

(Kraljevski pokrajinski namestnik g. minister I. Hribar v Prekmurju.) Dne 13., 14. in 15. avgusta so pozdravili Prekmurci najvišjega dostojanstvenika Slovenije, g. pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja. Na svojem službenem potovanju je g. namestnik obiskal tudi najmlajši del naše ožje domovine, ki je trpel nad 1000 let, ločen od drugih Slovencev, pod madžarskim jarmom. Navdušen sprejem, ki mu ga je privedlo domače prebivalstvo od vstopa na prekmurska tla pri Dolnji Lendavi do njegovega odhoda pri Petanjcih je pokazal jasno, da se je tudi med potomci panonskih Slovencev kljub dolgoletnemu suženjstvu ohranil naroden duh in se produlila državna misel, ki nič ne zaostaja za onima naših bratov onstran Mure.

(Obisk kraljevega namestnika v Murski Soboti) Dne 14. avgusta nekako ob enajstih predpoldne je dospel g. pokrajinski namestnik I. Hribar s svojo soprogo, vladnim tajnikom drjem. Senekovičem, okrajnim glavarjem za Prekmurje, g. Lipovškom, in g. Hubko in narodnim poslancem g. Kleklom v Mursko Soboti. Od mnogobrojnega ljudstva je bil živahno aklimiran in s svojim spremstvom vrd naravnost posut s cvetjem. Po oficijelnih pozdravih na periferiji mesta ob cesti Beltinci-Murska Soboti se je odpravil g. namestnik skozi gost spalin ljudstva do hotela Dobraj, v katerem je zamenjal svojo potno obleko s prekrasno ministrsko uniformo. Po tem je sledil sprejem raznih deputacij. Med drugimi deputacijami je bila tudi naša organizacija v Prekmurju, katero je g. namestnik izredno ljubeznjivo sprejel, poudarjajoč s priznanjem njeno državnotvornost in posebno še njeno delo za sprejem ustave. — Zaradi letošnje katastrofalnega gospodarskega stanja prekmurskega kmetijskega ljudstva in raznih drugih težej, je bila predana po vodji deputacije, tovarišu Korošarju, spomenica, v kateri so poudrebno omenjene vse najnujnejše zahteve prekmurskega ljudstva. G. namestnik je obljubil, da bo spomenico uvaževal ter naše težnje in želje po možnosti podpiral. — Ob petnajstih popoldne je bil v hotelu «pri Kroni» banket, katerega se je udeležilo okoli 100 oseb, med njimi tudi kmetijski župani. Pri banketu je imel g. minister krasno zasnovan govor. Lepo patrio-

Zenska komunistična organizacija v Novem Sadu.

Preiskava glede atentata na regenta je spravila na dan tudi zanimive podatke, kako so pridobili komunisti za sebe žene in kako so jih v ta namen nesramno varali. Pri tem so imeli precej uspeha in v Novem Sadu je bila kar cela komunistična ženska organizacija.

Zenska je neumna, so si dejali komunisti, in njej je mogoče navtežiti vse; pa so šli na delo in varali ženske.

Najprej so se naravno lotili žen komunistov, ki so zopet vsled svoje-gagibčnega jezika pridobile nove članice komunistični stranki. Značilno pa je, da so v Novem Sadu pristopile h komunistični stranki po večini Madžarke in še celo take iz boljših krogov. Vidi se, da so mislele samo na to, kako bi zrušile našo državo.

Ena izmed teh žen pripoveduje, kako se je vršilo vse žensko komunistično delo v Novem Sadu.

Organizacijo so stvorili Stejić, Vić in Kovačević, ki so bili njeni duševni očetje. Posebno Kovačević, lep človek, je užival veliko zaupanje pri ženah. Njemu so žene vse verovale in imel je nad njimi neomejeno oblast.

Najprej je Kovačević oznanjal svobodno ljubezen, ki jo je tudi dejansko izvrševal. Toda z njo ni prišel daleč, ker večina žen je bila proti njej, in skoro je zapustila polovica žen komunistično organizacijo.

Nekoč je govoril Vić na ženskem zboru in med drugim dejal:

«Komunizem stremi za tem, da bo čim manj dela in tem več uživanja na svetu. Zakaj Vas ne bi ljubil mož, ki ga ljubite?»

«Tako je!» mu je odgovoril zbor žen.

«In zakaj ne bi mogel imeti mož žene, ki mu je všeč, ko...»

Toda tedaj so ga ženske prekinile, rekoč:

«Tega pa ne maramo! Kaj pa bo potem z njegovo ženo? Proč s tem naukom!»

Težke muke je trpel tedaj Vić, da jih je pomiril in da jim je pojasnil, da potem sploh ne bo žen kot lastnine enega človeka, ker se ne bo nobena poročila, temveč bodo ostale vse samice. Toda ni jih mogel pregovoriti in ena za drugo so odšle.

Ko niso dosegli komunisti na ta način uspeha, so poizkusili na drug način. Najprej so zahtevali, da plačuje žena strankarski davek, kar se je zgodilo. Potem pa so obljubovali ženam tak raj, da so se vsem kar sline cedile. Od ubogih zapeljank so zahtevali stalno denar, ki so ga le-te tu-ti pridno znašale, kajti obljube so bile v resnici rajskolepe. Samo poslušajte!

Nobena žena se ne sme poročiti pred 26. letom. Ona mora delati in roditi do svojega 40. leta. Ko dovrši žena 40. leto, se jo oprosti vsakega dela in tudi materne dolžnosti.

Od tistega dne ima žena samo pravico uživanja. Brezplačno se bo lahko vozila po vsem svetu, brezplačna kopališča bodo zanjo povsod in ničesar ne bo delala, pa prav ničesar. Ustanovile se bodo velike narodne gostilne, v katerih se bodo nahajale najlepše stvari, in čez 40 let stare žene ne bodo imele druge dolžnosti, kakor da bodo hodile jest in uživat.

Ce bo živila žena z možem, ki bi jo tepel ali ki bi ji bil nezvest, tedaj bo mož najstrože kaznovan, žena pa bo dobila drugega moža.

Čudno tedaj ni, če je rekla neka žena: «Pa recite, ali ni vse to tako lepo! Niti udariti me ne bo smel mož. Jaz pa sem dobila od svojega moža že toliko batin, da je groza, in še jih ni konca».

Dejali smo že, da so komunisti žene silno izrabljali. Toda ne samo za denar, ampak tudi za druge stvari. Ko se je izdala proti komunistom obznana, so morale žene skrbeti za prostore, v katerih so se mogli zbirati komunistični voditelji. Pri tem so morale opravljati ženske tudi

stražarsko službo in za zelo koristno so se izkazale komunistom tudi kot raznašalke prepovedanih listov in knjžic.

Sestajale so se žene navadno kar same. V začetku je šlo vse gladko. Toda že na tretji seji je prišlo skora do pretepa in lasanja zaradi neke Madžarke, ki je bila zelo lepa vdova in ki so jo vsi moški jako uvaževali in se ji priklanjali. Sprva so gledale žene vse to početje mirno, toda kmalu so postale ljubosumne in govorile so: «Kaj, ali je ona boljša od nas? In njo da bodo častili naši možje? Ne in ne!»

In izbruhnil je vihar. «Lepa si», se je posmehovala ena izmed žen, «da, čudovito lepa!» Tudi jaz bi bila lepa, če ne bi ničesar delala kakor Ti!»

In pričeli so se vrteti ženski jeziki in če ne bi policija razpustila ženske komunistične organizacije, bi le-ta vsled lepe Madžarke vseeno propadla.

Taka je zgodovina ženske komunistične organizacije v Novem Sadu.

Šeno je govoril nato narodni poslanec g. Klekl, za njim pa univerzitetni prof. dr. I. Lešič. — Zvečer je napravil g. namestnik izlet v Dolence (Severno Prekmurje), kamor ga je povabil g. župnik Josip Klekl, kateri se je, kakor znano, šele pred kratkim vrnil iz madžarskega ujetništva.

(Beltinci) so si nadelo za sprejem g. kr. pokrajinskega namestnika ministra Ivana Hribarja kar najprej večernejše lice. Vsa občina je bila v zastavah. Stirje slavoloki so naznanjali svoj »dobrodol« visokemu gostu. Pred vhom v vas so čakali kmetijski fantje na kolesih, okrašenih s cvetjem in z zastavami, g. namestnika ter ga spremili do gostilne »Huber«, kjer je bilo zbrano nebrojno občinstvo, šolska mladina, učiteljsko, ženstvo itd. G. pokrajinskega namestnika je pozdravil v imenu občine g. župan Balazšič in kmetijsko dekle mu je v znak gostoljubnosti ponudilo kruha in soli. Nato je govoril g. župnik Kuhar, ki je prišel pozdravit g. namestnika kljub svoji težki bolezni. Govoril so nato še g. nadučitelj Sprager in g. Osterčeva. Omeniti moramo pozdrav mladega govornika N. Vezjak, ki je v imenu državne uprave veleposestev in v imenu kmetijske prosvete pozdravil g. ministra z besedami, da bo samo na propevanju kmetijskih gospodarstev rastlo in procvitalo blagostanje prekmurskega ljudstva, ter obenem izrazil prošnjo, da bi na najvišjem mestu vpoštevali težnje in želje tukajšnjih kmetov, kajti Prekmurje je bila dežela, v kateri ni vladala ne na gospodarskem, ne v narodnostnem oziru volja naroda. Ziveti se je moralo po volji madžarskih mogotcev, kateri pa niso imeli ne srca in ne razumevanja za potrebe kmetijskega ljudstva. Po tem govoru je poklonilo več šolskih deklic g. namestniku krasne šopke. Nato je stopil g. namestnik na hišni prag ter se z ganljivimi besedami zahvalil za nad vse presrčni sprejem ter poudarjal, da bo ob vsaki priložnosti vpošteval težnje prekmurskega ljudstva. Kot sin kmetijskih staršev pozna bistvo in ustroj kmetijskih gospodarstev, katera morajo napredovati v blagostanje in dobrobit celokupnega naroda. Pozval je tudi vse navzočne, naj sodelujejo v ljubno do troednina naroda za njegovo srečnejšo bodočnost, kajti v naši ožji in širši domovini so dani vsi predpogoji za sijajen gospodarski razvoj, ki mora prinesiti narodu obilo sreče in blagostanja. V čustvih hvaležnosti, ki nas morajo vse navdajati do junške dinastije, ki si je stekla neveljavne zasluge za naše osvobojenje, je končal g. kr. pokrajinski namestnik svoj govor s pozivom, naj vsikliknejo vsi: Živio kralj Peter in prestolonaslednik regent Aleksander! Po tem govoru je zasvirala godba »Lepa naša domovina« in g. namestnik je vstopil v svoj avtomobil, kateri je med presrčnimi ovacijami oddrčal proti Murski Soboti. Povedati pa moramo, da so se vsi, celo pristasi ekšžupana Severja, zgrajžali nad Severjevo brezobzirnostjo, da ne rečemo hudobnostjo, ker je prisopihal kakih 15 minut pred prihodom g. namestnika v Beltince ter imel drzno čelo oznaniti ljudstvu in zastopnikom, da pride g. namestnik šele čez eno uro v Beltince. Jasno bo vsakomu, da je hotel s tem ekšžupan preprečiti sijajen sprejem g. pokrajinskega namestnika, pri katerem so sodelovali v Beltincih zastopniki vseh slojev in strank skupno in sporazumno. Hotel se je dični Sever najbrže okoristiti z delom drugih, želeč si v svoji hotranosti: »Gospod, glej moje delo, nagradi me z bogatim plačilom!«

(P-oslava dvoletnice osvoboditve Prekmurja.) Istočasno s prihodom g. pokrajinskega namestnika se je pripravljala tudi velika narodna manifestacija v proslavo druge obletnice osvoboditve Prekmurja. Ker so pa, kakor je bilo iz poteka priprav razvidno in kar je danes tudi že dokazano, nameravale to prireditve gotove osebe izrabiti v strankarsko klerikalne namene in za lastno rehabilitacijo, so po prelomu tozadevnih pogajanj napredne stranke odklonile aktivno sodelovanje pri veseljah. Posledica tega je bil tudi polom klerikalne prireditve v Murski Soboti.

(Iz Beltincev.) Tu se je poročil dne 31. avgusta naš odlični somišljenik, potovalni učitelj g. Franjo Vojšk, z gospodično Ružo Abino. Dragemu paru obilo sreče! — Na svatbi se je nabralo na predlog g. revidenta Sattlerja 420 K za »Jugoslovensko Matico«.

Dvoletna gozdarska šola v Mariboru.

teljsko mesto na tej šoli v VIII., eventualno VII. činovnem razredu državnih uradnikov itd. Pravilno kolkovane prošnje je nasloviti na ministrstvo za gozde in rudnike, vlagati pa jih je pri gozdarskem oddelku deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani do dne 25. decembra 1920. itd.

Vsako, kdor je čital ta »natečaj« in kdor pravilno razumeva važnost gozdarske stroke v naši Jugo-Slaviji, je brezdomno moral priznati, da pomeni ustanovitve dvoletne gozdarske šole v Mariboru velikanski napredki na polju pametnega gospodarstva v naših obširnih gozdih. Na tej šoli bi se vzgajali strokovnjaki-gozdarji, ki bi bili kasneje pri izvrševanju gozdarske službe v neprecenljivo korist državi, v izdatno pomoč gozdarskim tehnikom in v veliko podporo kmetom-posesnikom.

Danes imamo že mesec avgust leta 1921., toda otvoritev dvoletne gozdarske šole v Mariboru se še ni izvršila. V vsej državi obstoja dandanes samo en tak zavod, to je dvoletna gozdarska šola v Sarajevu, ki pa nikakor ne zadostuje za vzgojitev prepotrebnih gozdarjev-strokovnjakov za nepregledno bogastvo Jugoslavije na gozdovih, ki merijo 32 odstotkov vse površine.

Sliši se, da namerava država tudi sarajevski zavod preurediti, in sicer tako, da bi postal nekak logarski (Waldhüter) tečaj. Ali bo dobro in koristno za državo, če se bodo v bodoče vzgojevali in nastajali sami logarji in višji logarji s čisto primitivnim strokovnim znanjem za gozdarsko službo, je veliko vprašanje. Vsako, ki sta mu korist in dobrobit naše mlade države res na srcu in »še nad vse« in ki pravilno razumeva pomembnost gospodarstva naših obširnih gozdov, mora priti do zaključka, da bo trpela država spričo nekvalificiranih moči v gozdarski stroki občutno škodo.

Gozdarski inženjerji so že danes z delom preobloženi; v naši državi se bo v doglednem času mnogo grasičinskih gozdov podražilo, potem pa bo nastalo nujno vprašanje, kje vzeti potrebne gozdarje-strokovnjake. Če bi se več mest gozdarskih inženjerjev na novo ustanovilo, nasprotno pa celo sedanja mesta gozdarjev-strokovnjakov zmanjšala oziroma popolnoma opustila, ter »deloma« z navadnimi logarji in višjimi logarji nadomestila, potem mora uvideti vsak poznavalec gozdarstva, da bi gozdarska služba zelo trpela, ker gozdarski inženjerji so že dandanes z delom preobloženi; kasneje bi pa naloženega dela sploh ne mogli več zmagovati. Logarji in višji logarji bodo izvrševali k večjemu dobro gozdarsko varstveno službo, pomožna tehnična služba bi pa padla izključno na ramena gozdarskih inženjerjev.

Za kmetijsko stroko se ustanovljajo nove strokovne šole po vsej naši državi, za gozdarstvo naj se pa celobstoječa šola v Sarajevu popolnoma ukini? Čudno!

Z ozirom na vse to se naprošajo zlasti gg. poslanci SKS., naj bi na to delovali, da bi naša vlada tudi naprej vzdrževala dvoletno gozdarsko šolo v Sarajevu in da bi — kakor že določeno, in ne preklicano — na novo ustanovila dvoletno gozdarsko šolo bodisi v Mariboru ali kje drugod.

Vinski sejem v Ljubljani.

Povodom trgovsko-obrtnega velesejma v Ljubljani od dne 3. do dne 12. septembra priredi »Vinarski in sadjarski odsek« Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru vinski sejem, zvezan z veliko razstavo vin iz vse Slovenije. Zastopani bodo vsi vinarski okoliši z najznamenitejšimi vini letnikov 1917., 1919. in 1920. Prijavljenih je nad 60 udeležnikov-producenentov z nad 150 vrstami različnih slovenskih vin. Razstava bo na velesejemskem prostoru v kmetijskem paviljonu, v katerem se bodo dobivale tudi poizkušnje v majhnih kozarčkih od vsakega razstavljenega vina proti zmerni odškodnini. Na podlagi vzorcev se bodo lahko sklepale tudi vinske kupčije.

Ker bo prireditve nudila takorekoč celotno sliko vinskih pridelkov iz Slovenije, in sicer od najnavadnejšega do najljepšega vina, se vsi vinski trgovci, krčmarji in vinotočilec iz vse Jugoslavije in sosednjih držav, posebno pa iz bratske Češkoslovaške in Poljske, prijazno vabijo, da posetijo vinski sejem in se nauče spoznavati naša izborna vina. Ravno tako prijazno se pa povabijeni tudi vsi konsumenti in častilci izborne vinske kapljice, da se sami prepričajo, kaj premore naše slovensko vinogradništvo.

V zvezi z vinskim sejemom, oziroma z vinsko razstavo, priredi imenovani odsek na veseljem prostoru velesejma v dveh paviljonih svojo vinsko točilnico, kjer se bodo točila za čas velesejma najboljša slovenska vina za brezkonkurenčne cene (tudi buteljke iz vinskega sejma).

Prireditve mariborskega vinarskega in sadjarskega odseka bo, kar se tiče organizacije, nekaj čisto novega in bo gotovo največja privlačna moč ljubljanskega velesejma.

Vinogradniki, negujte vinsko posodo!

Pri nas se vsled slabe posede spridi veliko vina. To kaže, da smo še vedno neuki ali nemarni kletarji. Mnogo vina dobi duh po pustem ali plesnivem sodu. Se hujše je ob beženi vina, ki nastanejo vsled tega, ker je vino ležalo v posodi, okuženi po škodljivih glivicah. Vino se v taki posodi zmoti, skisa (scika) ali celo zavre. Ker so bila lani vina močna in letošnje poleteje jako vroče, se dobi letos zlasti mnogo cikastega vina. Kadar bo vino slabotno, bo pa dosti zavrečke. Posoda, v kateri je bilo poprej kako skvarjeno vino, se ne sme nikdar prej z drugim vinom napolniti, dokler se ni temeljito osušila in razkužila, sicer je skoro gotovo, da se bo v njej tudi naslednje vino pokvarilo.

Zato pripravimo tako vinogradnikom, kakor vinskim trgovcem, zlasti pa gostilničarjem, da svojo vinsko posodo spravijo v red in da jo dobro negujejo. Le tako se bomo povzpeli na višjo stopnjo v kletarstvu. Večna škoda vsakega vina ali mošta, ki se spravi v slabo posodo.

Kanaste, cikaste ali sode od zavrečke najprej znotraj dobro postrgajmo, potem pa jih temeljito izdrgnimo s krtačo in z vodo. Vodi, s katero pomivamo sod, dodamo nekaj natrijevega bisulfit. Nato sod zakuhajmo z vrelo vodo, kateri pridenimo 2 do 5 odstotkov sode. Zakuho moramo pa še toplo izliti iz sode, drugače ne koristi nič. Bolj ko je sod po slabih glivah okužen, tem bolj in tem večkrat ga je treba zakuhati, in sicer tako, da se doge in dno čisto pregrejejo in glivice v luknjicah lesa, iz katerega je sod izdelan, zamorijo. Slednjič sod izperemo še z mrzlo vodo in ga pustimo, da se osuši. Ako ga v kratkem ne potrebujemo, ga moramo potem, ko osahne, zažveplati, zabiti in spraviti v shrambi ali kleti, ki ni prevlažna. Tudi zunaj je dobro sode z isto tekočino, to je z vročim sodovim lugom, in nato z raztopno bisulfit, pomiti. Sod se tako ne le bolje obvaruje gnilobe, temveč je tudi za hranitev vina bolj pripraven nego zunaj umazan ali plesniv sod.

Sode z duhom moramo prav tako dobro zakuhati, ako so pa znotraj plesnivi, jih je treba najprej suho postrgati, da pride ven iz sode vsa plesniva plast do zdravega lesa. Plesnoba se najbolj drži v razpokah, špranjah, veturjih ali za odpokano skorjo vinskega kamna; zato moramo vse to pred zakuhavanjem jako skrbno in temeljito iz sode postrgati. Potem smemo šele sod zakuhati, nikdar pa ne poprej. Da se prazen sod ne pokvari (ne splesni), ga je vselej takoj po izpraznitvi dobro pomiti in povezniti, da osahne, in na to zažveplati in zabiti. Zveplanje je treba vsaka dva meseca ponoviti. Pred uporabo se sod zopet pomije. Le tako se ohrani posoda zdrava in le tako je mogoče pridelati ali ohraniti vino zdravo in brez slabega okusa. Porabite tedaj sedanjí čas pred trgatvijo in spravite svojo posodo v red! Snaga je prvi pogoj umnega kletarstva.

Kmetijski svetnik Skalický.

Vsem poverjenikom in vsem zavednim hmeljarjem.

Vsako, kdor je zasledoval razvoj našega hmeljarstva, ve, da se je o selekcioniranju hmeljske rastline, to je o njenem izboljšanju in o njeni oplemenitbi pisalo po časopisih, še več pa ustno razpravljalo povodom učnih predavanj društvenega tajnika v raznih krajih našega okoliša. Selekcioniranje hmelja je pa najna in neodložljiva zadeva posebno sedaj, ko prehajamo zopet v normalne razmere in ko se je tega dela poprijela z vso vneto tudi zatečka hmeljska prometna družba, katera je v to svrhu določila izdatno vlogo.

Za izvršitev te velevažne zadeve v našem okolišu je društveni odbor sklenil, da se bo tudi on s pomočjo države lotil selekcioniranja hmeljske rastline. V to svrhu je potrebno, da bo društvo spomladi leta 1922. imelo 800 do 1000 zdravih in krepkih sadežev najboljših rastlin (golding in pozni hmelj) na razpolago. Kateri so pa znaki za selekcioniranje posebnih rastlin? Evo!

1.) Rastlina mora biti zdrava in krepka ter mora imeti malo listov in

mного krepkih panog, polnih lepih kobil.

2.) Kobile se morajo razvijati istočasno; rastline, katere imajo po sredini zrele, v vrhu pa nezrele kobile ali celo cvetje, so nesposobne za selekcioniranje.

3.) Kobile morajo biti srednje velikosti in zaprte, luskinne morajo biti enake velikosti in tanke, rebro mora imeti ozka kolena, lupulina mnogo, aroma mora biti najboljše, najfinejša.

4.) Iz kobil ne smejo rasti listi in kobile morajo biti brez zrnov.

Rastline s temi lastnostmi se morajo selajati ter se oznčiti in le od teh se spomladi režejo sadje v svrhu selekcioniranja. Ako se najtorej to delo posreči, prid in povzligo hmeljarstva v Savinski dolini vobče, morajo vsi zavedni hmeljarji sodelovati; vsi si moramo prizadevati, da bomo v Savinski dolini gojili samo hmelj najboljše kakovosti; le s tem delom si bomo ohranili hmeljarstvo kot najzdatnejši vir svojih dohodkov in občega blagostanja za vse čase.

Tako delajo tudi hmeljarji na Češkem.

Hmeljarsko društvo za Slovenijo pričakuje torej prav zanesljivo, da uvidijo vsi p. n. poveljci in vsi drugi razumni hmeljarji, da je selekcioniranje hmeljske rastline neobhodno potrebno in da bodo vsi z veseljem skrbeli za to, da dobi družba v spomladi leta 1922. 800 do 1000 zdravih in lepih sadežev obeh vrst; vsakemu rovarjeniku bo treba preskrbeti le 20 golding in 20 sadežev poznega hmelja. Vse drugo preskrbi društvo.

Torej vsi na delo!

Za vodstvo Hmeljarskega društva za Slovenijo v Zalcu:
F. Robleč s. r., predsednik.
Anton Petriček s. r., tajnik in blagajnik.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

Kmetje in živinorejci, pozor!

Izvoz živine je popolnoma prost. Nabrni laški nakupovalec živine ne potrebuje obrtnega lista. Kdor bi širil drugačne vesti, ga nemudoma naznanite nam in orožništvu! To je delo prekupevalcev, ki bi radi živeli na račun kmeta. Živine ne prodajajte izpoa 25 kron, ker se dvigajo v Italiji cene živini in znašajo danes že nad 4-50! Skoraj pa se bo plačevala v Italiji živina po 5 lir, kar znaša skoraj 40 naših kron. Vse to razložite kmetovalcem, da bo obvarovano kmetiško ljudstvo pred škodo!

(Oblačilno blago za polovično ceno)

Iz mnogih krajev se nam poroča, da nočejo županstva vpisovati kmetijskih posestnikov in njih poslov med upravičene prigašence pri nabavi oblačilnega jesenskozimskega blaga za polovično ceno. In vendar je ta pomoč bratov Čehov namenjena v prvi vrsti poleželskemu prebivalstvu. Kraljevo pokrajinsko namestništvo prosimo za tega delj. naj županstva v tem zmislu pouči in jim naroči, da morajo kmetje in njih posele vpisovati kot prigašence. Vse kmetijsko prebivalstvo pa pozivljemo, naj se pri županstvih prigaša za nabavo obleke v zmislu razglašene predsedništva deželne vlade za Slovenijo z dne 23. julija t. l. Kakor smo zvedeli, se rok za prigašanje podaljša do konca meseca septembra. Znano nam je, da je vse blago prvovrsten češki izdelek, neprimerno boljši od blaga italijanskega izvora, ter boljši od blaga, ki ga je sedaj dobili po trgovinah. Češki in moravski suknjeni izdelki sloviyo že od nekaj kot najboljši, najsolidnejši, okusno izdelani in najtrpežnejši. Poteželanji, priglasite torej sebe in preskrbite se s cenim in dobrim blagom!

(Nov uspeh našega ministra.) Za naša čebelarje. Na predlog tovariša ministra Pucija je sklenil gospodarsko-finančni svet, da se dovoli kmetijskemu ministrstvu za podporo čebelariskih zadrug kredit 1.200.000 K. Še posebej pa se dovoli za čebelarje 400.000 kron podpore v svrhu nabave denaturiranega sladkorja. No, gospodje klerikalci, kdaj pa ste vi dosegli za čebelarje take podpore?

(V Mariboru) se ustanovi poljedelska srednja šola s posebnim ozirom na kletarstvo in vinogradništvo.

(Državna trošarina, taksah in pristojbine.) Interesente opozarjamo na 100. in 104. številko »Uradnega lista pokrajinske uprave za Slovenijo«, v katerih sta izšla »Začasni zakon o državnih trošarinah, taksah in pristojbinah« in »Pravilnik za izvrševanje določil o taksah iz začasnega zakona o trošarinah, taksah in pristojbinah«.

(Naši državni dolгови.) Ravnateljstvo državnih dolgov je setavilo vse podatke o naših državnih dolgovih. Iz teh podatkov posnemamo, da ima Srbija 863 milijonov frankov predvojnih dolgov. Za plačevanje tega dolga se potrebuje letno 47 milijonov frankov. Predvojnih dolgov imajo: Crna gora 17 milijonov frankov, Bosna in Hercegovina 252 milijonov, Hrvatska in Slavonija 43 milijonov, Slovenija 28 milijonov in Dalmacija štiri milijone predvojnih avstrijskih kron. Vojne dolgove je imela samo Srbija in znašajo 936 milijonov frankov. Po ujedinitenju se je najelo prvo posojilo za nabavo hrane v znesku 15 milijonov dolarjev (77.700.000 frankov). Drugo posojilo v znesku 25 milijonov dolarjev je bilo sklenjeno za nabavo železniškega materiala. Tretje posojilo, ki je zneslo 100 milijonov frankov, se je porabilo za izdajo dinarskih bonov. S četrtrim posojilom v višini 50 milijonov frankov so se izplačali boni predvojnih posojil. Potem je še investicijsko posojilo, ki pa še ni izdano, v znesku 500 milijonov frankov. Izmed domačih posojil je treba omeniti prvo posojilo iz leta 1919. v znesku 335 milijonov kronskih in 20 milijonov dinarskih bonov. Iz uredb o likvidaciji agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini izvira dolg 136 milijonov dinarjev. Dalje je dodati notranje posojilo 500 milijonov dinarjev in posojilo od 20 odstotkov, zadržanih ob žigosanju kronskih bankovcev. Od poslednjega posojila še ni plačanih 900 milijonov. Naš skupni državni dolg znaša torej: 2.466.000.000 frankov, 40.000.000 dolarjev, 327 milijonov predvojnih avstrijskih kron, 1.086.000.000 jugoslovanskih kron in 639 milijonov dinarjev.

(V promet) so prišli novi četrtdinarski ali kronski bankovci.

(Dinarska veljava) se uvede na pošti z dnem 1. septembra.

(Vrednost denarja.) Amerikanski dolar velja od 177 in pol do 179 kron; angleški funt šterling okoli 650 kron; švicarski frank okoli 30 kron; francoski frank okoli 13 kron; laška lira 7 kron in 58 vinarjev; češka krona velja od 2-12 do 2-15 naše krone; avstrijska krona 16 do 17 vinarjev; madžarska krona 46 vinarjev in poljska marka niti ne sedem vinarjev; ta imata torej danes razen ruskega sovjetskega denarja najmanjšo vrednost.

(Motorni plugi na ljubljanskem velikem vzorčnem semnju od dne 3. do dne 12. septembra 1921.) Na tem semnju bo zastopana v najboljši izbiri in v veliki meri industrija poljedelskih strojev. Vsako se zaveda odločilnega pomena poljedelstva za našo državo. Od stopinje, na kateri stoji kultura poljedelskih pridelkov, od ekstenzivnega in intenzivnega obdelovanja polja je odvisno blagostanje pretežnega dela našega naroda. Industrija poljedelskih strojev bo postavila na sejnišče koristne in zanimive stroje, od katerih bodo mnogi v pogonu. Tako se bosta pojavila že na prvem semnju dva motorna pluga, ki bosta na prostem orala zemljo in kazala interesentom, kako se da prihraniti trud, čas in denar pri važnem poljedelskem delu. Motorna pluga sta nemškoavstrijskega in češkoslovaškega izvora in bosta brezdomno največja privlačnost velesemnja.

(Tečaj za konserviranje sadja.) Na državnih vinarski in sadjarski šoli v Mariboru bo dne 19. in 20. septembra brezplačni tečaj za konserviranje sadja. Predavanja in demonstracije se začno ob devetih dopoldne. Kdor se namerava udeležiti tečaja, naj se javi z dopisnico ravnateljstvu šole do dne 18. septembra.

(Premestitev ljubljanskih mitnic.) Mitnica na Gosposvetški cesti se premesti v Spodnjo Šiško v bivše prostoro policijske straže. Mitnica na Dunajski cesti pa se premesti v bližino artilerijske vojašnice. Posebne stražnice za stranske dohode pa se postavijo na okrožje mesta.

(Na Rakeku) se je otvorila telefonska centrala za krajevni in medkrajevni promet z omejeno dnevno službo.

(Sejem v Krškem) bo dne 3. septembra, to je v soboto pred angleško nedeljo.

(Novi semnji.) Občini Prosenjakovec v političnem okraju Murska Sobotica se se dovolili živinski in kramarski semnji, ki bodo dne 15. marca, 18. junija, 7. septembra in 28. novembra vsakega leta. Če pade eden ali drugi izmed navedenih dni na nedeljo ali praznik, se ob vršil sejem prihodnji delavnik.

(Ljubljanski trg.) Volovsko meso I. vrste od 30 do 34. II. vrste od 26 do 29 kron, centralna vnovčevalnica ga prodaja od 22 do 24 kron. Vse meso je dobre kakovosti. Masti primanjkuje. Svinjsko meso se plačuje od 40 do 42 kron, slanina po 54, mast pa po 60 kron. Sadje: hruške od 13 do 8, jabolka po 10, češplje po 12, breskve po 22, grozdje po 24 kron kilogram. Poljski pridelki: krompir po 3, fižol v stroju po 9, luščen po 10 kisle zelje: novo po 10, staro po 4 krone. Cene zelenjavi pa-

Jajo. Jajo vsled izvoza primanjkuje. Prodajajo se po 2 K 60 vin.
(Hmelj.) Zatec, dne 25. avgusta. Zelo čvrsto. 6500 do 7200 ž. K za 50 kg. — Nürnberg. Zelo živahno. 7000 do 7500 mark za 50 kg.
(Česka in naša mast.) Mi kupujemo na Češkem ogromne množine raznega blaga, ne moremo pa prodati Češki svojih pridelkov. Tako kupuje Češka v Ameriki prašano mast, ki je dokaj slabša od naše in ki stane 80 naših kron, dočim ne prodamo mi niti kilograma masti na Češko.
(Cene žitu in moki) padajo na Češkem, ker ne morejo mlini razprodati stare zaloge.
(Koruzna letina na Madžarskem.) Ker kaže koruza slabo, zato se dvigajo cene koruzi. Zadnje dni se je prodajala koruza po 1800 madžarskih (850 naših) kron za 100 kilogramov.
(Letošnja letina bolgarskega tobaka) cenijo na 25 milijonov kilogramov. Cena boljšemu tobaku se giblje od 15 do 18 levov za kilogram.
(Izvoz žita iz Romunije) je znašal leta 1920. 26.637 ton, leta 1921. pa že 745.665 ton.
(V Rusiji) napovedujejo izdajo srebrnega denarja. To bodo živeli veržniki.

Književnost.

(Ustava kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.) Zbirka zakonov, snopišč L. V Ljubljani 1921. Založila Tiskovna zadruga. Cena 12 K, po pošti 1 K več.
(Dr. Ivan Tavčar: Zbrani spisi. VI. zvezek.) Uredil dr. Ivan Prijatelj. V Ljubljani 1921. Izdala in založila Tiskovna zadruga. Strani 433. Cena 74 K, po pošti 5 K več. V zbirki slovenskih pisateljev, ki jo izdaja Tiskovna zadruga, je pravkar izšel I. zvezek Tavčarjevih zbranih spisov, ki jih ureja dr. Ivan Prijatelj. Knjiga je izšla baš za pisateljevo sedemdesetletnico in prinaša poleg urednikovega uvoda in njegovih opomb Tavčarjevi najboljši deli iz zadnje dobe «Cvetje v jeseni» in «Visoška kronika», ki sta vzbudili splošno pozornost in priznanje. Tiskovna zadruga se drži. Tavčarju ni mogla lepše oddolžiti, kakor da je začela izdajati njegove zbrane spise, kateri so urejeni po istih načelih in na enak način kot druga izdaja Jurčičevih zbranih spisov. Da je izdaja res prvovrstna, pove že urednikovo ime. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

(Dr. Pečnik: Jetlika.) V založbi knjigarne Goričar & Leskovšek v Celju je izšla zelo poljudno napisana knjiga dr. Pečnika o jetiki, eni najbolj razširjenih ljudskih boleznih. Knjigo, ki velja 8 K, po pošti pa K 8,80, toplo priporočamo.
(Emil Štefanovič: Moji zapiski z Duja.) Cena knjižici 10 K, po pošti 1 K več. Naroča se pri «Zvezni knjigarni» v Ljubljani na Marijinem trgu št. 8.
(Ivan Albrecht: Malenkosti.) Natisnila in založila «Zvezna tiskarna» v Ljubljani kot 28. in 29. snopišč «Narodne knjižnice». Cena broširani knjižici 18 K.

Obrtnik.

Mi pomočniki.

(A. A. Nm.)

Zdi se mi, da se premnogi moji tovariši, pomočniki, še do sedaj niso živeli v sedanje čase, in bati se je, da bodo spoznali svojo zaspanost šele tedaj, ko bo že prepozno. Zato je po mojem mnenju dobro, da se sami med seboj nekoliko pogovorimo o tem, kaj nam je storiti.

S tem, da je razpadla stara Avstrija in da smo se ujedinili Jugoslavi, smo se osamosvojili v narodnostnem, pa tudi gospodarskem oziru.

Nam obrtnikom se je z odcepitvijo od dežel z zelo razvito obrtjo, ki je naša domača obrt tiščala k tlem, dala možnost, da zavzamemo ono mesto, na katerem je do sedaj gospodovala tuja obrt. Toda kaj vidimo?

Sicer moremo v resnici opaziti, da prilaga v političnem oziru obrtni stan vsled rastoče stanovske zavesti obrtnikov do svoje veljave, v gospodarskem oziru pa žal tega napredka ne moremo ugotovljati. Namesto da bi obrtniki sedaj, ko je čas zanje ugoden, razširili, modernizirali svoja podjetja in da bi si z dobro reklamo povečali krog odjemalcev, vidimo le malo takih, ki bi razumeli zahteve časa.

Kaj je temu vzrok? Naši starejši mojstri — čast jim sicer v vsakem pogledu — so se učili pod vplivom prejšnjih razmer večinoma samo v naši ožji domovini in po delavnicah, ki so v razvoju daleč zaostale. Moderno urejene delavnice so bile še jako redke. Kot pomočniki in kesneje kot samostojni mojstri so

ostali večinoma doma, kjer obrt ni bila prerazvita in zato zopet niso imeli prilike, da bi si pridobili potrebno znanje za moderniziranje svojih podjetij. Pomankanje potrebnega znanja je vzrok, da se obrtniki ne morejo živeti v ugodnosti, ki jih jim nudi osvobodjena Jugoslavija, in da bi spravili svojo obrt na tako stopnjo, na kakršni je danes na Češkem, Moravskem in drugod ter postali tako neomejeni gospodarji domačega trga. Seveda so med našimi starejšimi mojstri tudi izjeme in reči moremo, da celo prav pogoste izjeme.

Če hočemo postati enkrat mojstri, možje na pravem mestu, ki bomo znači ustvariti sebi in vsemu obrtniškem stanu blagostanje, tedaj se moramo zavedati, da je predpogoj temu, da si pridobimo potrebno strokovno znanje in da poznamo tudi narodno gospodarstvo. Že sedaj kot pomočniki moramo proučiti razmere v Jugoslaviji, da vemo, kaj je prebivalstvu najpotrebnejše in s čim mu najbolj ustrežemo. Pred vsem pa je potrebno, da vzgojimo v tem zmišlju tudi naraščaj in da mu damo pravi zmisel za napredek.

Za vsem tem moramo sami stremeti in sami storiti vse mogoče. Od oblasti pa pričakujemo, da nas v tem podpirajo. Posebno urad za pospeševanje obrti bi mogel v tem oziru mnogo storiti in vzdržati še speče pomočnike. Umestno bi bilo, da bi poslal urad med pomočnike dobre govornike, ki razmere poznajo, da bi vzdržali pomočnike. Pomočniki so prihodnost obrtniškega stanu. In če se nekateri tega ne zavedajo, tedaj jim tega ni zametiti, ker jih nihče ne opozori na to. Zato pošljite med pomočnike ljudi, da jim pokažejo, kako je razvita obrt v drugih deželah in kako bi se mogla tudi med nami razviti, če bi storili vsi svojo dolžnost. In nazorno je treba pokazati pota in sredstva, s katerimi se to doseže. V krajih pa, kjer ni modernih delavnic, bi moral praktičen pouk dati tako pomočnikom kakor tudi mojstrom možnost, da bi si izpopolnili svoje znanje. Kjer obstoje obrtniška društva, bi urad za pospeševanje obrti s lahkoto priredil taka predavanja, zlasti, če obstoje že posebni pomočniški odseki.

Pri tej priliki pa mi bodi dovoljeno opozoriti na ljubljanski velesejem. Čeprav ne bo nudil ta velesejem nam pomočnikom direktnih koristi, ker ne bomo mi niti prodajali niti kupovali, nam bo vendar v velikansko korist, kajti na njem bomo videli vsakovrstno blago in spoznali ves napredek, dose-

žen v obrtništvu. Videli bomo prave obrti in s tem dobili tudi zmisel za njen napredek in veselje do dela. Zato je veličavno, da obiščejo pomočniki sejem in naravnost dolžnost države je, da omogoči marljivim pomočnikom obisk sejma. Obrtniška društva, zlasti pa pomočniški odseki, so naravnost dolžni, da store vse potrebne korake v dosegu vladne in zasebne pomoči.

Od sejemskega urada pa pričakujemo, da zniža pomočnikom vstopnino na sejem kolikor le mogoče.

Obrtniške vesti.

(Ljubljanski veliki semenj) bo v vsakem oziru dovršena in popolna prireditelj. Na sejmskem prostoru je nad 30 zgradb in paviljonov, ki so razdeljeni v nastopne oddelke: Papirna industrija, grafika in pisalne potreščine, pohištvo in glasbeni instrumenti, majolika, fajance, pletarstvo, mejarstvo in mala lesna industrija, vrvarski izdelki, slameniki in klobuki, obleka, zlatnina in urarstvo, strojna industrija, železnina ter železninski in pločevinski izdelki, kovine in kovinski izdelki, lesna in gradbena industrija, poljedelski proizvodi, hranila in pijače, kmetijske potreščine vsake vrste, usnarska industrija, kemična industrija, kozmetika in zdravstvene potreščine, tekstilno blago, perilo in modno blago. Trgovinski oddelek bo nudil celokupen pregled domače trgovine s tuzemstvom ter interesnih industrijskih proizvodov, ki se uvažajo k nam. — Semenj bo nudil popoln pregled vsega, kar poljedelstvo proizvaja in potrebuje. Ker je poljedelstvo prebivalstvo v naši državi v večini, je ravno kmetijski oddelek čim najbolj izpopolnjen. Letošnja suša je sicer prouzročila, da kmetovalce-rastavljalec ne bo mogel razstaviti vsega tistega kar bi drugače mogel in želel. Ne glede na to pa bo posetniku — kmetovalcu dana prilika videti in kupiti na velesejmu vse, kar potrebuje. Razstavljeni bodo vsakovrstni stroji, mlatilnice, čistilnice za žito, stroji za sejanje in za košnjo, vsakovrstne črpalnice, posnemačniki za mleko, garniture za mlino, različno poljedelsko orodje, kakor motike, lopate in drugo. V obratu bo tudi dvoje motornih plugov. Med kmetijskimi proizvodi bodo zavzemale odlično mesto naša dobra vina; zastopani pa bodo tudi mlevska industrija, med, vosek, čebelarstvo priprav in vsi drugi naši deželni pridelki.

(Ljubljanski veliki semenj.) Vsako fotografiranje na sejmišču je brez odobrenja urada «Ljubljanskega velikega sejma» prepovedano. Kdor bi želel slike paviljonov, posameznih razstavnih lokalov, posameznih predmetov ali celotnega sejmišča, se naj obne na sejmski urad. — Kazen je v vseh paviljnih prepovedano. — Paviljoni na sejmišču. Sejmišče bo odprto od osmih do osemnajstih. Četrte ure pred dvajsetimi bo moralo biti končano vse čiščenje in tudi razstavljalci bodo morali do takrat zapustiti paviljone. Vsi lokali bodo čez noč strogo zastrženi. Razstavitelji, ki razstavijo na prostem ali pred paviljoni, bodo mogli pustiti blago na svojih mestih. — Vstopnina na sejmišče. Cenjeno občinstvo se opozarja na to, da bo stala vstopnina za enkratni posej sejmišča brez prekinjenja 5 dinarjev (20 K). Le permanentna vstopnica, ki stane 100 K in je zvezana za izvenljubljanske posetnike z različnimi drugimi ugodnostmi, bo upravičevala k večkratnemu posetu sejmišča ob vseli dnevih velikega sejma.

(Zanimajo se!) Pod tem zaglavjem se priporoča v «Jugoslovanskem obrtniku» vsem klerikalnim obrtnikom, posebno na Gorenjskem in v Kranju, dobroznani g. Lovro Rebolj. Mož vendar enkrat priznava to, kar je tajil ob volitvah v konstituantno zlasti tedaj, ko je hotel zlesti s pomočjo SKS. na poslanski stolček, kar pa so baje njegovi dolenjski tovariši pravčasno preprečili. Ker se mu pa še vedno zdi, da utegne biti v Beogradu — lepo in prijetno, zato poizkuša sedaj kot «odkriti» klerikalec doseči svoj stolček po «Obrtnih zvezah», ki jih bo baje prišel ustanavljati. Toda to bo šlo bolj težko, ker tako zavetni gorenjski obrtniki kakor tudi dolenjski se ne bodo pustili od gospoda Lovra Rebolja po njegovi «novi metodi» organizirati za «SLS. Tovarišem naše lepe Gorenjske bi priporočali, da se tesno združijo v «Obrtni organizaciji za Slovenijo», da dobimo tudi na Gorenjskem svoja zastopstva in svojo zaslonbo v dosegu svojih ciljev za povzdigo, napredek in dobiti celokupnega obrtniškega stanu, pri čemer nam bo načelništvu organizacije v Novem mestu šlo gotovo rado na roko. — Gorenjski obrtnik.

(Velika vrtna veselica «Obrtnega društva za Novo mesto in okolice») ki bi se imela vršiti dne 3. septembra, se je vsled državnega žalovanja po blagopokojnem kralju Petru I. odgodila na nedoločen čas.

Kapital: K 20.000.000

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezerve okrog K 6.000.000

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1 IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR — AKREDITIVI — BORZA

št. 297/21.

Dražba.

Dne 6. septembra 1921. bo v jahalnici državne žrebčarne na Selu pri Ljubljani dražba 7 toplokrvnih in 3 mrzlokrvnih žrebcev; dne 9. septembra 1921. pa v državnem žrebišču na Brdu pri Kranju, železniška postaja Kranj, dražba 6 do 7 dvoletnih in enoletnih žrebičkov mrzlokrvne pasme.

Pričetek obakrat ob devetih.

Vodstvo državne žrebčarne na Selu pri Ljubljani, dne 27. avgusta 1921.

Izjava.

Podpisani izjavljam s tem, da mi je banka «Beogradska zadruga, d. d.» ob moji veliki nesreči, prisadeti mi je po faru, ki mi je uničil hlev, seno in drugo, vsa zavarovano vsoto v znesku 50.000 K v celoti popolnoma izplačala.

Priporočam ta naš vsakozki domači zavod vsem našim gospodarjem.

V Boviću, dne 16. avgusta 1921.

Stevan Mraović s. r., posestnik in gostilničar.

Slovenska eskomptna banka v Ljubljani.

Otvoritev notranjske podružnice.

Upravni svet Slovenske eskomptne banke v Ljubljani naznanja, da je otvoril dne 15. avgusta 1921. svojo

podružnico v Rakeku

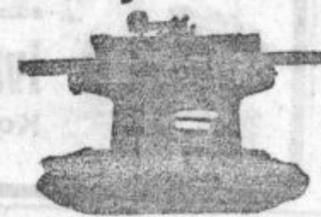
v hiši trgovca g. A. Domicelja, nasproti kolodvoru na Rakeku.

Podružnica se bo bavila z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli.

Upravni svet.

Vpoštevajte oglase (inserate) v „Kmetijskem listu“!

Stroji za obdelovanje lesa.

TURBINE. ZVONOVI.

Strojne tovarne in livarne, d. d. Ljubljana.

I. SANDRIN LJUBLJANA

velika zaloga vsakovrstnega

tuzemskega in inozemskega USNJA

na debelo

MESTNI TRG 6

Vplačena delniška glavica K 30.000.000.—

SLOVENSKA BANKA

Telefon št. 507.

Čekovni račun 12.205.

LJUBLJANA, Krekov trg št. 10, nasproti „Mestnega doma“.

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu.

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše.

Obrtniki, pristopajte k „Obrtni organizaciji za Slovenijo“, ker le združeni postanemo močni!

Ugodna prilika!

Veleposastnik in obrtnik s višjo izobrazbo, šel o priliki kmetakega tabora na Bledu spoznati do 26 let staro, gospodinjstvo nael vrašeno, dovolj premožno in neoporočno (gospodino saradi takojšnje šnitve. Stroga tajnost oastno zajamčena. Natančne podatke za kraj, čas in znamenje spoznanja je nasloviti pod „Jesenska svatba“, poštno leščo Maribor, glavna pošta.

žepne, stenske, nihalne, kuhinjske ure, budiljke, vlatnino in srebrnino kupite najceneje pri trvdki

Ivan Pakiž

v Ljubljani, Starl trg št. 20.

Trgovina z železnino

Erjavec & Turk

„pri zlati lopati“

v Ljubljani I, Valvazorjev trg št. 7

nasproti križani ko cerkve (prej Hammer-
schu sidt-Mühleisen).

Zaloga cer nenta in karbida.

Pohišstvo,

primerno za vsi sloje, trpežno izvršeno, in po ceni, kakor tudi vsakovrstna

tapetniška dela

prporočata bratstva Sever v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej).

Sadjerejci in vinorejci, pozor!

Prodaj dobro ohranjeno

stiskalnico (prešo)

za sadje s pogonom na motor ali s vodno silo. — Anton Papler, Verbne, p. Radovljica.

Pekarijo

na deželi, v veči ali v trgu, se vzame v najem; takoj ali pozneje

Ponudba na upravnishvo „Kmetijskega lista“.

HLODE

vsake vrste, gozdne parcele, deske in tratice kupuje

lesna družba „Ilirija“

v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 8.

Primešaj krmi Mastin!

V zmišlu odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani dne 18. julija 1899., št. 10.595, ti mi ga je mestni magistrat ljubljanski isporočil dne 28. julija 1899., št. 25.255, smejo lietično sredstvo Mastin, redilni prašek a prasice in za vsako živino, lekar narji, rgovci, drogist i in kramarji prosto prodajati.

Mastin je kot prošni obrtni predmet oglašen. V Ljubljani, dne 3. avgusta 1900., mag. opr. št. 28.561. — Ako Mastina v lekarnah in rgovinah ne dobite, ga naročite po pošti.

Zavojev Mastina stane 50 kron in se jih pošlje poštaine prosto na dom.

Mazilo zoper garje (naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lisaj, erbečico, kožne bolezni in ispuščaje; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti 15 kron.

Lekarnar Trnkoci

v Ljubljani (Slovenija) zraven rotovža.

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE

Posēbni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 16

se priporoča za naročila vizitk, trgovskih pisem in kuvert ter vseh vrst tiskovin.

AVTOMOBILI

motorji

KOLESA

PNEVMATIKA vsi deli in oprema

en gros en détail

J. GOREC, LJUBLJANA, Gosposvetska c. 14.

Semenj: Paviljon H št. 250.

Iz Havra v Ameriko samo 6 dni.

Edino najkrajše črte preko Havra, Cherbourga in Antwerpna v Newyork. Vozne listke in zadevna pojasnila izdaja edino koncesionirana potovalna pisarna

Ivan Kraker v Ljubljani,

Kolodvorska ulica šte. 41, blizu glavnega kolodvora.

Lastni razstavljeni paviljon na ljubljanskem velikem semnju od dne 3. do dne 12. septembra 1921.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode delniška družba v Ljubljani.

Telefon št. 1—67 (Ljubljana).

Brzjavlj: Papirnica Vevče.

T. č. centrala: Papirnica v Vevčah. Pošta: D. M. v Polju pri Ljubljani. Postaja južne železnice: ZALOG.

Papirnice v Vevčah, papirnica, tvornica celuloze in lesovine !!! v Goričanah in tvornica lesovine v Medvodah !!!

Mesečno proizvajanje 100 vagonov raznih vrst papirja:

Papir iz tkanine, brezlesni pismeni, pisarniški, tiskovni in konceptni papir. Strojepisni, bankpost-, karton- in risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept-meliran, nebelleni konceptni papir; srednjefini pisalni in tiskovni papir, karton za dopisnice. Brzjavni svitki in papir za naustnice (stročnice). Navadni tiskovni kuler in papir za lepake v vseh barvah. Rotacijski tiskovni papir. Ovojni papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.

Reklamna ponudba

samo 20 dni veljavna!

Ker hočem opustiti svojo zalogo ur, pošiljam v roku 20 dni vsakomur, ki pošlje ta iz časnika izrezani oglas, krasno remontoirko (za gospode), izborno opremljeno, 30 ur idočo, s triletno pismeno garancijo, za reklamno ceno 40 namesto 85 dinarjev franco proti prejšnji vposlatvi dotičnega zneska v priporočenem pismu. Ura se dopošlje takoj priporočeno. Po povzetju se pošlje le proti ari 10 dinarjev.

Skladišče ur Adolf Mith, Zagreb, Samostanska 4.

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

Telefon int. št. 3

Ljubljana

Telefon int. št. 3

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevni cenah, sprejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po najugodnejših pogojih; ima poseben borzni oddelek.

Generalni zastop vzajemnozavarovalne banke

„SLAVIJE“ V LJUBLJANI.

Sprejema zavarovanja proti požaru in vlomu in zavarovanja na doživetje in smrt.

Rezervni fond **133,000.000 K.**

Letna vplačana premija 56,000.000 K.

Vsa pojasnila daje generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani, Gosposka ulica št. 12, v lastni hiši